

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om animaliska biprodukter, 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och 1 § i lagen om verkställighet av böter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om animaliska biprodukter, lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och lagen om verkställighet av böter ändras.

I propositionen föreslås att till lagen om animaliska biprodukter fogas de bestämmelser som kompletteringen av EU:s förordning om offentlig kontroll förutsätter. Dessutom sätts genom den föreslagna lagen i kraft de undantag som tillåts genom ändringen av EU:s genomförandeförordning, genom vilka möjliggörs användning av kött-benmjöl som bränsle utan tillämpning av kraven i avfallsförbränningsförordningen. Också användning av tidigare animaliska livsmedel och matavfall för utfodring av vilda djur förbjuds och nedgrävning av biprodukter från hästslakt och fisk begränsas.

Till lagen om animaliska biprodukter fogas en bestämmelse om utredning av aktörers tillförlitlighet. Samtidigt ändras lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi på motsvarande sätt. Det föreslås att det till de administrativa tvångsmedlen fogas en administrativ påföljdsavgift som gör det möjligt att snabbare reagera på eventuella försummelser. Samtidigt föreslås att även lagen om verkställighet av böter ändras. Dessutom införs i lagen om animaliska biprodukter vissa ändringar och preciseringar av teknisk natur.

Myndighetssystemet och uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna förblir oförändrade.

Lagarna avses träda i kraft hösten 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	7
4.1 De viktigaste förslagen.....	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	7
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	7
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	7
4.2.3 Konsekvenser för företagen	8
4.2.4 Konsekvenser för miljön.....	9
5 Remissvar	9
6 Specialmotivering	11
6.1 Lagen om animaliska biprodukter.....	11
6.2 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi	27
6.3 Lagen om verkställighet av böter	27
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	27
8 Ikraftträdande.....	27
9 Verkställighet och uppföljning	28
10 Förhållande till andra propositioner.....	28
11 Förhållande till lagstiftningen samt lagstiftningsordningen	28
LAGFÖRSLAG	35
Lag om ändring av lagen om animaliska biprodukter	35
Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.....	46
Lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter	47
BILAGA	49
PARALLELLTEXT	49
Lag om ändring av om animaliska biprodukter	49
Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.....	67
Lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter	68

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

För att harmonisera kontrollen inom Europeiska unionen trädde den 27 april 2017 i kraft Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen. Kontrollförordningen tillämpas från och med den 14 december 2019.

Kontrollförordningen är Europeiska unionens lagstiftning som direkt ska tillämpas i medlemsstaterna. I artikel 1 i kontrollförordningen föreskrivs om förordningens syfte och tillämpningsområde. I punkt 2 i artikeln uppräknas de områden på vilkas bestämmelser förordningen om offentlig kontroll tillämpas. Förordningen tillämpas enligt led e i denna punkt på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser, oavsett om de har fastställts på unionsnivå eller av medlemsstaterna, för tillämpning av unionslagstiftningen på förebyggande och minimering av risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa.

Genom kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 samt genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen (genomförandeförordningen) fastställs åtgärderna för genomförande av bestämmelserna om människors och djurs hälsa enligt förordning (EG) 1069/2009 om animaliska biprodukter och därav framställda produkter, inklusive krav för användning av animaliska biprodukter och därav framställda produkter som bränsle i förbränningsanläggningar. I artikel 6 i genomförandeförordningen fastställs bestämmelserna om godkännande av förbränningsanläggningar som använder naturgödsel från produktionsdjur som bränsle vid förbränning. Denna artikel ändrades genom kommissionens förordning (EU) 2020/735 av den 2 juni 2020 så att i den ingår också bestämmelser om användning av kött- och benmjöl som bränsle.

I kapitel V i bilaga III till genomförandeförordningen fastställs per anläggningstyp kraven gällande förbränningsmetoder för biprodukter och de bränslen som används vid förbränningen. För de förbränningsanläggningar som använder kött- och benmjöl som bränsle har fastställts krav, inklusive utsläppsgränser och övervakningskrav. De gränsvärden för utsläpp och övervakningskrav som tillämpas på förbränningsanläggningar som använder produktionsdjurs gödsel som bränsle ska tillämpas också på sådana förbränningsanläggningar som använder kött- och benmjöl som bränsle, om deras nominella totala värmeeffekt är högst 50 MW, förutsatt att de uppfyller de gällande miljökraven.

1.2 Beredning

Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte 6.5.2021 ett lagstiftningsprojekt (JSM022:00/2021) för beredning av bestämmelser som kompletterar kontrollförordningen i lagen om animaliska biprodukter (nedan biproduktslagen). Syftet med projektet är att bringa biproduktslagen i överensstämmelse med kontrollförordningen och till lagen foga bestämmelser om användning av kött-benmjöl som bränsle samt att bedöma andra nationella ändringsbehov som förutsätter lagstiftning. Projektets mandattid fastställdes till 6.5.2021—31.3.2022. Uppdraget var att bereda regeringspropositionen. På grund av den tilläggstid beredningen kräver är syftet att lagen kan träda i kraft hösten 2022.

Propositionen har beretts i en arbetsgrupp som tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet, där utom jord- och skogsbruksministeriet också Livsmedelsverket varit representerat. Dessutom har beredning gjorts i samarbete med miljöministeriet.

Livsmedelsverket utredde för beredningen av propositionen nuvarande användnings-, behandlings- och bortskaffningssätt för biprodukter av slakt av hästar och anläggningar för styckning av hästskött samt av fisk (nedan fiskbiprodukter).

Propositionen sändes på remiss under tiden 20.12.2021—4.2.2022.

Dokumentet för beredningen av regeringspropositionen finns till påseende på jord- och skogsbruksministeriets webbplats på adressen <https://mmm.fi/hankeet>, projektkod MMM022:00/2021.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Genom kontrollförordningen harmoniseras kontrollen av jordbruks- och livsmedelskedjan. Förordningen ersätter och upphäver Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Förordningen innebär inte några stora förändringar för systemet för övervakning av biproduktslagen.

Syftet med kontrollförordningen är att skapa ett heltäckande och konsekvent verksamhetssätt för den offentliga kontrollen av hela livsmedelskedjan. Enligt förordningen ska de behöriga myndigheterna regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll av alla aktörer inom alla områden som regleras av unionslagstiftningen om livsmedelskedjan och för alla aktörer, åtgärder, djur och varor som ingår i dem. I förordningen föreskrivs om medlemsstaternas skyldighet att uppgöra kontrollplaner, om behörighetskraven för kontrollmyndigheter och laboratorier som undersöker prov samt om skyldigheten att garantera tillräcklig finansiering. I kontrollförordningen ingår en förteckning i exempelform om åtgärder som ska vidtas om det konstateras att aktörer inte följer bestämmelserna.

Syftet med ändringen av genomförandeförordningen som gäller biprodukter är att tillåta att kött-benmjöl används som bränsle och att utfärda bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av förbränningsanläggningar som använder kött-benmjöl som bränsle.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Bestämmelserna om anordnadet av systemen för övervakning av biproduktlagen har utfärdats innan kontrollförordningen trädde i kraft. Kontrollförordningen är Europeiska unionens lagstiftning som direkt ska tillämpas i medlemsstaterna. Därför ska bestämmelserna om övervakningen av biproduktlagen och om anordnandet av tillsynen bringas i överensstämmelse med kraven i kontrollförordningen.

På användning, behandling, transport och bortskaffande av kött-benmjöl tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, nedan biproduktsförordningen. Biproduktsförordningen är lagstiftning som tillämpas direkt i alla Europeiska unionens medlemsstater och dess syfte är att förebygga att djursjukdomar sprids. Enligt biproduktsförordningen klassificeras kött-benmjöl som animaliska biprodukter.

Biproduktlagen och miljöskyddslagen ändrades 2018 så att de undantag som ändringen av genomförandeförordningen (EU) 2017/1262 möjliggjorde att använda naturgödsel från produktionsdjur som bränsle togs i bruk. Ändringen innebar att användningen av naturgödsel som bränsle underlättades. På användning av naturgödsel från produktionsdjur som bränsle i energiproduktionsenheter på högst 50 megawatt har lagstiftningen om förbränning av avfall inte längre tillämpats. Verksamheten är således nu energiproduktion, på vilken miljöskyddskraven för energiproduktion samt kraven på förbränning av naturgödsel enligt genomförandeförordningen tillämpas. Samtidigt förtydligades ansvarsfördelningen mellan de tillsynsmyndigheter som avses i miljöskyddslagen och i biproduktlagen när det gäller användning av naturgödsel som bränsle.

För närvarande är det möjligt att använda kött-benmjöl som bränsle endast enligt kraven i lagstiftningen om förbränning av avfall. Ändringen av genomförandeförordningen som gäller biprodukter (EU) 735/2020 ger möjlighet till nationella undantag som underlättar användningen av kött-benmjöl som bränsle. Nationell tillämpning av bestämmelserna förutsätter att biproduktlagen ändras. Dessutom bereder miljöministeriet en ändring av miljöskyddslagen till nämnda delar.

I Finland har renderingbehandlingen av animaliska biprodukter koncentrerats till Honkajoki Oy-koncernen. Vid processen bildas årligen cirka 6 000–7 000 ton kött-benmjöl av klass 1 enligt biproduktsförordningen, cirka 16 000 ton kött-benmjöl av klass 2 och cirka 16 000 ton kött-benmjöl av klass 3. Enligt behandlingskraven i biproduktsförordningen sänds kött-benmjöl av klass 1 till förbränning. För närvarande levereras hälften av materialet utomlands, eftersom det inte funnits tillräckligt med ledig förbränningskapacitet i Finland. Det har planerats att allt kött-benmjöl av klass 1 i fortsättningen ska förbrännas för Honkajoki Oy i Vatajankosken Sähkö Oy:s ångkoksanläggning som producerar energi. Det har konstaterats att kött-benmjölets förbränningslämplighet är god och det är möjligt att med det ersätta kokanläggningens andra bränslen, såsom torv. På grund av den höga askhalten (30–35 %) har förbränning av kött-benmjöl bedömts fungera bäst som parallellförbränning bland andra bränslen med en andel på cirka 20–30 %. Det har beräknats att man av förbränning av kött-benmjöl av klass 1 får energi cirka 33 GWh/a. Kött-benmjöl av klass 2 och 3 används antingen som foder eller gödsel.

Under beredningen av propositionen våren 2021 gjorde kommissionen en audition av Finlands biproduktkontroll. Som en konklusion av den föreslog kommissionen vissa korrigerande åtgärder som påverkar innehållet i propositionen. De gäller bortskaffning av biprodukter från hästslakt och fisk. På grund av det föreslås i propositionen att dessa delar av lagen ändras. I övrigt

konstaterade kommissionen att den offentliga kontrollen allmänt taget är tillräcklig i Finland när det gäller säkerställande av att de krav som gäller biprodukter följs.

Enligt tillgängliga uppgifter förs biprodukter av hästslakt från slakterierna för att användas för utfodring av husdjur och pälsdjur och till anläggningar för bearbetning av biprodukter. Skinnen används också för tekniskt bruk. Med undantag för några enskilda fall gräver enligt uppgift inte slakterierna ned biprodukter från hästslakt i Finland. Under senare år har i slakterierna på årsnivå slaktats i medeltal cirka tusen hästar. Godkännande för hästslakt har fått av 23 slakterier. Dessa slakterier slaktar i sina utrymmen också djur av andra arter och därför är det inte tillåtet att bortskaffa biprodukter från slakt genom att gräva ned dem eller föra dem till avstjälningsplatsen. Praxis är att bortskaffningen och behandlingen av biprodukter från slakt av hästar sköts på samma sätt som biprodukterna av andra djurslag som slaktas i samma slakteri, dvs. genom att de förs till behandlingsanläggningar eller för användning som foder. På motsvarande sätt gör man också när det gäller biprodukter från köttstyckningsanläggningar.

Som stöd för beredningen av propositionen gjorde Livsmedelsverket 2021 en utredning om mängderna fiskbiprodukter, på vilka platser de uppkommer samt om eventuella behandlingsanläggningar regionalt. Produktionen av inhemsk odlad fisk uppgick 2019 till knappt 15 miljoner kg. Mängden fiskbiprodukter som uppkom av dem utgjorde cirka 15 % av den totala mängden. Enligt miljöförvaltningens datasystem komposteras biprodukterna av fiskodling lokalt, förs till komposterings- och biogasanläggningar, pälsdjursfarmer, fodertillverkare eller slutar som föda för vilda djur. En del av aktörerna för fiskbiprodukter till avstjälningsplatsen. Enligt miljöförvaltningens datasystem grävde 2019 och 2020 också enstaka aktörer i Gustavs, Hollola och Saarijärvi ned fiskbiprodukter i jorden. På Åland sköts det huvudsakligen så att fiskbiprodukter syrabehandlas, förvaras i behållare och skickas i större partier till komposteringsanläggningarna. Verksamheten har påverkats av de fisksjukdomar som i början av 2000-talet förekom i fiskodlingsanläggningar på Åland och de åtgärder som vidtogs för att förebygga utbredningen av dem. Enligt lagstiftningen är det också möjligt att bortskaffa fiskbiprodukter i avfallsförbränningsanläggningar och i anläggningar för parallell förbränning av avfall.

Livsmedelsverket gjorde också en enkät bland anläggningar i fiskbranschen inom livsmedelssektorn om metoderna för bortskaffning av fiskbiprodukter. Kommunernas livsmedelstillsynsenheter sände enkäten till livsmedelsanläggningar och vattenbruksanläggningar som producerar matfisk inom fiskbranschen på sitt område. Svar inkom från 66 anläggningar. Av de anläggningar som svarat på enkäten meddelade 11 att de gräver ner fiskbiprodukter. Enligt svaren varierade mängden fiskbiprodukter som grävdes ner från 2 kg till 500 kg per månad.

Enligt Livsmedelsverkets register finns det i livsmedelssektorn i Finland sammanlagt 381 anläggningar inom fiskbranschen. Av dem är uppskattningsvis en fjärdedel belägna långt från biogas- och komposteringsanläggningar som behandlar fiskbiprodukter. De biprodukter som uppkommer vid fiske utnyttjas i stor utsträckning. Fångsten från havsfisket var 2019 135 miljoner kg och fångsten från insjöfisket 6,3 miljoner kg. Av den vildfångade fisken går en betydande andel till foder för utfodring av pälsdjur och till tillverkning av inhemskt fiskmjöl. Vid fiske uppkommer mycket fiskavfall i olika delar av kusten och vid insjöarna. Enligt den information som fåtts upplever en del av fiskarna det som ett problem att föra små dagliga mängder till bland annat fiskmjölsfabriker och fiskmjölsfabrikerna tar inte emot fryst fisk.

De komposterings- och biogasanläggningar som tar emot fiskbiprodukter är för det mesta belägna i den sydligare delen av Finland och har koncentrerats på vissa områden. Pälsdjursnäringen som utnyttjar fiskbiprodukter är koncentrerad till Österbotten. Finlands enda fiskmjölsfabriker finns på Kimitoön. Det är särskilt i Lappland och vissa delar av Kajanaland som det finns behov av att gräva ned fiskbiprodukter i marken eller föra dem till avstjälningsplatsen.

Inom Lapplands regionförvaltningsverks område finns cirka 30 anläggningar inom fiskbranschen. I Kajanaland och Lappland finns dock endast enstaka anläggningar som kan ta emot fiskbiprodukter. Det finns behov av att fortfarande tillåta nedgrävning och transport till avstjälpningsplatsen av fiskbiprodukter från fiskanläggningar på dessa områden genom tillämpning av undantag som gäller avlägset belägna områden. När det gäller små mängder av biprodukter kan vägen för att transportera dem för återvinning förorsaka oskäligen kostnader också i andra delar av Finland. När det gäller biprodukter av vildfisk inom primärproduktionen borde transport till avstjälpningsplats och nedgrävning i marken tillåtas i hela landet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att lagen preciseras och kompletteras i enlighet med kraven i kontrollförordningen. Det föreslås att användning av tidigare animaliska livsmedel och matavfall för kadaverutfodring av vilda djur förbjuds. Det föreslås också att nedgrävning och transport till avstjälpningsplatsen av biprodukter från hästslakt samt fiskbiprodukter begränsas. Användning av kött-benmjöl som bränsle föreslås tillåtas genom att det till bestämmelserna om användning av gödsel som bränsle fogas användning av kött-benmjöl, eftersom bestämmelserna om användning av kött-benmjöl som bränsle till sitt innehåll motsvarar kraven för användning av gödsel som bränsle. Till lagen fogas en bestämmelse om utredning av aktörers tillförlitlighet. Det föreslås att till de administrativa tvångsmedlen fogas en administrativ påföljdsavgift, genom vilken man snabbare kan reagera på eventuella försummelser.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Lagförslaget har inga konsekvenser för statsfinanserna. Kontrollförordningen bedöms inte öka eller minska den totala mängden av myndigheternas uppgifter och det föreslås inte några sådana ändringar i fördelningen av befogenheter mellan myndigheterna som skulle ha konsekvenser för statsbudgeten. Kostnaderna för uppgifterna kan skötas inom ramen för rambesluten för förvaltningsområdena och de anslag och antal årsverken som ingår i rambesluten och budgeterna.

Eftersom den mängd kött-benmjöl av klass 1 som uppkommer i Finland också som mest är mycket begränsad kan förbränning av det inte bedömas ha nämnvärda konsekvenser för de offentliga finanserna eller för samhällsekonomin.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Myndigheternas huvudsakliga uppgifter och arbetsfördelning skulle enligt förslaget inte förändras. Det föreslagna nya tvångsmedlet, en administrativ påföljdsavgift, fastställs av Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket. För verkställandet av påföljdsavgiften svarar Rättsregistercentralen. Eftersom den föreslagna lagen avses träda i kraft hösten 2022 skulle påföljdsavgifter inte fastställas under hela år 2022.

Dessutom läggs i början av tillämpningen av den föreslagna lagen tyngdpunkten vid rådgivning och instruktioner till aktörer, och då skulle i praktiken inte just några påföljdsavgifter påföras. Enligt Livsmedelsverkets preliminära uppskattning skulle cirka 10 påföljdsavgifter per år påföras för bokföringsförsummelser, 5–10 för försummelse att registrera plats för kadaverutfodring och cirka 5 per år för försummelse av anmälningsskyldighet eller ansökan om godkännande enligt 33 §.

Eftersom dessa bedömningar av antalet påföljdsavgifter baserar sig på uppskattningar kommer ett eventuellt behov av tilläggsresurser att preciseras först senare. Eventuella behov av tilläggsanslag behandlas inom det normala budget- och tilläggsbudgetförfarandet. Enligt rättsregistercentralen borde behovet av tilläggspersonal bedömas för en längre tidsperiod i verkets resultatstyrningsförfarande. Den föreslagna lagen bedöms öka Rättsregistercentralens arbetsmängd med 0,1 årsverken.

Kommunalveterinären godkänner de anläggningar som använder kött-benmjöl som bränsle, liksom kommunalveterinären redan enligt gällande lag godkänner de anläggningar som använder gödsel som bränsle. Det uppkommer dock endast en relativt liten mängd kött-benmjöl i Finland och förbränningen skulle ske i enstaka anläggningar och därför skulle konsekvenserna sannolikt påverka enstaka kommunalveterinärers uppgifter. Det kan inte just antas finnas sådana anläggningar bland annat därför att det finns endast ytterst få energiproduktionsenheter i en liten storleksklass som hör till tillämpningsområdet för biproduktlagen. Ett hinder för det är att det skulle vara tekniskt svårt för sådana anläggningar att följa de temperaturkrav som gäller för förbränning av kött-benmjöl.

De uppgifter som gäller utredning av aktörers ekonomiska tillförlitlighet ökar i någon mån Livsmedelsverkets arbetsmängd. En utveckling av bestämmelserna om informationsutbyte mellan myndigheterna skulle dock göra det möjligt att de myndigheter som avses i biproduktlagen också får tillgång till uppgifter som en gång getts till andra myndigheter. Nya uppgifter uppkommer också för andra tillsynsmyndigheter bland annat av analys av fullgöranderapporter. Fullgöranderapporter utarbetas av Enheten för utredning av grå ekonomi, som också ger experthjälp för analysen av dem.

4.2.3 Konsekvenser för företagen

Förbränning av kött-benmjöl

Ett förtydligande av regleringen kan öka intresset för förbränning av kött-benmjöl. Det uppkommer dock endast en relativt liten mängd kött-benmjöl av klass 1 i Finland och därför skulle konsekvenserna sannolikt påverka endast enskilda aktörer. För närvarande levereras cirka hälften av det kött-benmjöl som bränns till förbränning utomland. Eftersom mängden kött-benmjöl av klass 1 som uppkommer i Finland också som mest är mycket begränsad kan förbränning av den inte bedömas ha nämnvärda konsekvenser.

Lagförslaget bedöms ha positiva ekonomiska konsekvenser för de företag som producerar kött-benmjöl om det kött-benmjöl som nu sänds annanstans för förbränning eller annan behandling kan utnyttjas i den egna energiproduktionen.

Lagförslaget bedöms ha positiva ekonomiska konsekvenser också för de energibolag som på grund av ändringen börjar bränna kött-benmjöl.

Biprodukter av hästslakt

Ett förbud mot att gräva ned biprodukter av hästslakt i marken eller föra dem till en avstjäpningsplats, med undantag för biprodukter av gårdsslakt, har ingen ekonomisk betydelse eftersom denna form av bortskaffande inte används enligt information från aktörerna.

Fiskbiprodukter

Enligt de uppgifter som fåtts från anläggningar i fiskbranschen inom livsmedelssektorn gräver en del av anläggningarna ned fiskbiprodukter. Dessutom för en del av aktörerna biprodukter till avstjälningsplatsen. Enligt lagförslaget skulle det också i fortsättningen vara tillåtet att gräva ned biprodukter från anläggningar inom fiskbranschen och att föra dem till avstjälningsplatsen inom särskilt definierade så kallade avlägset belägna områden, som omfattar vissa kommuners område i Lappland och Kajanaland. Dessutom skulle dessa bortskaffningsmetoder vara tillåtna för begränsade mängder i hela Finland. De nya begränsningar som föreslås i fråga om bortskaffning av fiskbiprodukter kan ändå anses ha ekonomiska konsekvenser för vissa aktörer.

När det gäller biprodukter av vildfisk inom primärproduktionen borde nedgrävning i marken och transport till avstjälningsplats och tillåtas i hela landet, och för dessa aktörer uppkommer inga ekonomiska konsekvenser.

Slopande av skyldigheten att blanda komponenter som förhindrar användning för utfodring på sådana områden dit djur inte har tillträde

I Finland finns för närvarande ett företag som tillverkar gödsel eller jordförbättringsmedel av kött-benmjöl. Två aktörer har importerat kött-benmjöl som gödsel. Om det inte krävs en komponent som ska blandas i gödsel inom sådana jordbruksområden dit produktionsdjur inte har tillträde kan företagen spara in de kostnader som uppstår för blandning med ett ämne som förhindrar utfodring.

En inhemsk producent tillverkade 2020 cirka 6800 ton gödsel av kött-benmjöl och för dessa var utgiften för märkningsämnen 77 700 euro. Om man gör en grov uppskattning att hälften av gårdarna endast odlar jorden och hälften har både djurhållning och odling skulle sloandet av kravet på tillsättande av ett ämne som förhindrar utfodring innebära en besparing på cirka 35 000–50 000 euro per år.

År 2020 importerades cirka 2000 ton gödselpreparat som var baserat på kött-benmjöl, i vilket en komponent som förhindrar utfodring måste tillsättas. Enligt en grov uppskattning och enligt samma beräkningsformel som i fråga om de produkter som tillverkats i Finland skulle inbesparingen för den importerade gödseln vara cirka 11 000 euro.

4.2.4 Konsekvenser för miljön

Det skulle vara möjligt att i energiproduktionen ersätta andra bränslen såsom torv med kött-benmjöl, vilket i någon mån kunde minska energiproduktionens utsläpp av växthusgaser och svaveldioxid. Förbränning av kött-benmjöl uppskattas enligt miljömyndigheterna inte ha skadlig inverkan på utsläpp i luften eller på den lokala luftkvaliteten eftersom strikta utsläppsgränsvärden för förbränning av kött-benmjöl angetts i genomförandeförordningen för biproduktsförordningen. Att de följs ska säkerställas genom årliga utsläppsmätningar. Eftersom kött-benmjöl antagligen skulle ersätta något annat bränsle skulle det inte ske några märkbara förändringar i den totala mängden bränsle som förbränns.

Begränsningarna när det gäller att föra fiskbiprodukter till avstjälningsplatsen eller gräva ned dem i marken skulle främja den cirkulära ekonomin.

5 Remissvar

Utlåtande om lagförslaget har begärts av följande aktörer: justitieministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Livsmedelsverket, Rättsregistercentralen, Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi, Naturresurscentret (Luke), Finlands

Miljöcentral (SYKE), regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna, Ålands Landskapsregering, Finlands Kommunalveterinärförbund rf, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf (SLC), Bioenergi rf, Handelsträdgårdsförbundet, Trädgårdsförbundet, Kemiindustrin rf/ (gödselmiddels- och kalkningsarbetsgruppen), Livsmedelsindustriförbundet, Honkajoki Oy, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf, Finlands Biodlares Förbund, Finlands Fiskodlarförbund rf, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, Suomen Sisävesiammattikalastajien liitto, Finlands Yrkesfiskarförbund, Finlands Fiskhandlarförbund, Djurens hälsa ETT rf, ProAgria, Bioenergi rf, Biokretslopp och Biogas Finland rf, Suomen teurastamoyrittäjät, Finska köttbranschens förbund rf.

Propositionen var på remiss under perioden 20.12.2021—4.2.2022. Det lämnades in 17 utlåtanden.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland anser att den administrativa påföljdsavgiften är bra och kan understödas som ett tillägg som förbättrar tillsynens effekt. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland anser att påföljdsavgiften är en god förbättring av sanktionering av lagstridig verksamhet, men anser att det skulle vara ändamålsenligt att prövning av påföljdsavgiften sker i de kommunala tillsynsenheterna. I utlåtandet från Regionförvaltningsverket i Östra Finland, som Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland deltagit i, anses det var oskäligt att påförande av påföljdsavgift föreslås bli regionförvaltningsverkens uppgift, eftersom de i praktiken skulle bli tvungna att fungera som gummistämpel för de kommunala myndigheterna. I alla dessa utlåtanden från regionförvaltningsverken anses resurserna vara ett problem. I utlåtandena från Regionförvaltningsverken i Södra Finland och i Västra och Inre Finland konstateras att kravet på aktörers tillförlitlighet understöds.

Livsmedelsverket föreslog att till lagen ska fogas en bestämmelse om myndigheters rätt att på eget initiativ överlåta uppgifter till miljömyndigheterna. Enligt Livsmedelsverket är avsikten att en bestämmelse med samma innehåll ska fogas till gödsellagen.

Enligt justitieministeriet skulle det vara ändamålsenligt att bestämmelsen om påföljdsavgiften formuleras så att de lämnar möjlighet till rättslig prövning, exempelvis möjlighet att inte påföra någon skatteförhöjning. I formuleringen av straffbestämmelsen borde principerna för straffbestämmelser av blankotyp beaktas. När det gäller bestämmelsen om en aktörs tillförlitlighet föreslår justitieministeriet att den ska förtydligas och att flera motiveringar ska ges. Bestämmelsen om behandling av personuppgifter borde kompletteras med syftet med behandlingen av uppgifterna.

Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen anser att den föreslagna bestämmelsen om utredning av aktörers tillförlitlighet kan understödas och konstaterar att denna regleringsmodell motsvarar de bestämmelser som tidigare intagits i livsmedelslagen och foderlagen. Finansministeriet har ingenting att anmärka i fråga om bestämmelsen om aktörers tillförlitlighet, utom att ett skrivfel behöver korrigeras.

Rättsregistercentralen bedömer att den tilläggspersonalresurs som centralen behöver på grund av de påföljdsavgifter som föreslås i lagen uppgår till 0,1 årsverke. Dessutom skulle rätten att få information från bötesregistret medföra kostnader för systemutveckling och personalkonsekvenser.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland anser att de nya begränsningarna för bortskaffning av biprodukter från hästslakt och fiskbiprodukter från fiskodlingsanläggningar är motiverade. Där-
emot är riskerna med att gräva ned biprodukter av vildfisk från insjöar små enligt Regionför-
valtningsverket i Södra Finland.

Biokretslopp och Biogas Finland rf understöder förslaget att tillåta placering av bioprodukter på avstjälningsplatser endas i begränsade fall. Centralförbundet för Fiskerihushållning anser att undantagen för Kajanaland och norra Finland är motiverade, men annanstans i Finland omöj-
liga på grund av att det är svårt att övervaka nya begränsningar. I de större hamnarna sköts
behandlingen av rensningsavfall enligt Centralförbundet för Fiskerihushållning ändamålsenligt.
Finlands Yrkesfiskarförbund rf anser att långa transportresor inte kan genomföras av ekono-
miska skäl och att aktörerna, ifall nya begränsningar träder i kraft, följer dem på ett pragmatiskt
sätt. Finlands Fiskodlarförbund rf anser att det primära sättet att behandla fiskbiprodukter är att
styra dem till återvinning, men konstaterar att det inte är möjligt i samtliga fall. Därför vore det
nödvändigt att bevara möjligheten att bortskaffa dem genom att gräva ned dem i marken i be-
tydligt större utsträckning än vad som föreslås. Finlands Fiskodlarförbund rf anser också att det
fiskparti i kg per vecka som föreslås inte är ändamålsenligt. Suomen sisävesiammattikalastajien
liitto ry (Insjöyrkesfiskarnas förbund) anser för sin del att nedgrävning av vildfisk bör tillåtas i
hela landet och att gränsen för den avfallsmängd som förs till avstjälningsplatsen helt bör slo-
pas i förslaget.

I propositionen har gjorts preciseringar och tekniska korrigeringar som föreslagits i utlåtandena.

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om animaliska biprodukter

1 §. Tillämpningsområde. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket bestämmelser som kompletterar EU:s kontrollförfordning utfärdas i denna lag. Enligt artikel 1.2 e i kontrollförför-
ordningen tillämpas förordningen för att förebygga och minimera risker som animaliska biproduk-
ter och av dem framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa. Kontrollförför-
ordningen innehåller bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet och det
är lagstiftning som ska tillämpas direkt i medlemsstaterna. Kompletterande bestämmelser kan
utfärdas inom ramen för det nationella handlingsutrymmet, t.ex. om behöriga myndigheter och
påföljder.

5 §. Användning av biprodukter och undantag i fråga om användningen. Till paragrafen fogas
ett nytt 2 mom., enligt vilket användning av biprodukter och av dem framställda produkter eller
undantag i fråga om användningen inte får orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för
miljön.

Den behöriga myndigheten kan enligt artikel 18 i biproduktförfordningen tillåta att biprodukter
används för utfodring av djur under förutsättning att det inte medför fara för människors och
djurs hälsa. Enligt punkt 2 i biproduktförfordningens ingress utgör biprodukter oavsett källa en
potentiell risk för människors och djurs hälsa och för miljön. Enligt punkt 6 i ingressen ska
också riskerna för miljön beaktas i bestämmelserna.

I 2 kap. i gällande lag finns bestämmelser om användning av animaliska biprodukter och av
dem framställda produkter och om nationella undantag som gäller användningen. Användning
enligt nationella undantag är tillåten utan villkor. Lagens 5 § måste kompletteras med ett krav
på att användning av biprodukter och användning enligt de undantag som bestäms i 2 kap. inte
får medföra fara för människor, djur eller miljön. Detta är nödvändigt för att säkerställa trygg

användning och förhindra förorening av miljön. Om biprodukter eller av dem framställda produkter används i strid med 2 kap. och biproduktförordningen så att de medför fara för människors och djurs hälsa eller fara för spridning av djursjukdomar eller förorening av miljön ska tillsynsmyndigheten omedelbart vidta ändamålsenliga åtgärder för att avhjälpa situationen. Tillsynsmyndigheten har också behörighet att besluta om behövliga tvångsmedel.

7 §. Förbud och begränsningar i fråga om utfodring. Till paragrafen fogas ett nytt 1 mom., enligt vilket det är förbjudet att utfodra vilda djur med livsmedel av animaliskt ursprung vilka inte längre är avsedda att användas som livsmedel och med matavfall. Med livsmedel av animaliskt ursprung som inte längre får användas som mat avses enligt biproduktförordningen livsmedel som inte längre är avsedda att användas som föda för människor av kommersiella skäl eller på grund av sådana fel i förpackningen eller andra fel som inte medför risk för människors eller djurs hälsa.

Med matavfall avses enligt punkt 22 i bilaga I till genomförandeförordningen allt matavfall från restauranger, catering och kök, inklusive centralkök och kök i hushåll, också använd matolja.

Nuvarande 1 och 2 mom. blir som sådana 2 och 3 mom.

Enligt 6 § i gällande lag är användning av kategori 3-material tillåten för utfodring av vilda djur. Animaliska livsmedel som inte längre är avsedda att användas som livsmedel (t.ex. korv som tagits ur livsmedelsanvändning) klassificeras som biprodukt av kategori 3. Dessa kan dock innehålla sjukdomsalstrare. I livsmedel som importerats från utlandet kan finnas risk för afrikansk svinpest. Därför föreslås att livsmedel som inte längre är avsedda att användas som livsmedel samt matavfall ska förbjudas vid utfodringen av vilda djur. Användning av matavfall är redan förbjuden i biproduktförordningen för utfodring av andra produktionsdjur än pälsdjur.

16 §. Transport av obearbetad naturgödsel. Det föreslås att paragrafens andra mening om användning av obearbetad gödsel tas bort och samtidigt ändras paragrafens rubrik så att ordet användning tas bort. I artikel 13 i biproduktförordningen tillåts spridning av obearbetad naturgödsel om den behöriga myndigheten inte anser att det medför risk för spridning av allvarliga överförbara sjukdomar. Därför är det inte nödvändigt att på nytt bestämma om användningen av gödsel i biproduktlagen. I sjukdomsfall kan tillsynsmyndigheten redan enligt gällande lag förbjuda spridning av gödsel.

18 §. Godkännande av komponenter som blandas i vissa organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel. Den enda ändringen i paragrafens 1 mom. är att namnet Livsmedelssäkerhetsverket ändras till Livsmedelsverket. Paragrafens 2 mom. ändras så att det inte krävs att komponenter blandas i gödselmedel och jordförbättringsmedel som används inom sådana jordbruksområden dit produktionsdjur inte har tillträde eller då området växtlighet inte används för utfodring. Komponenter ska blandas i endast då kött-benmjöl av kategori 2 eller bearbetade organiska gödselmedel eller jordförbättringsmedel som innehåller djurprotein används på gårdar med djurproduktion eller på områden som produktionsdjur har tillträde till. Avsikten med de komponenter som ska blandas i är att skilja åt gödselprodukter från foderprodukter och förhindra att gödselprodukter används för utfodring. I 2 mom. i gällande lag finns redan en bestämmelse enligt vilken det inte krävs att komponenter blandas i gödselmedel som används till landskapsanpassning, grönområdesbyggande, trädgårdsodling eller köksträdgårdar. Blandningen bör förpackas i storsäckar på högst 1 000 kg.

Enligt biproduktförordningen har den behöriga myndigheten möjlighet att bevilja undantag från kravet på att tillsätta komponenter som förhindrar användning för utfodring för storsäckar på högst 1 000 kg. Det ska då göras en märkning på säcken att det inte är tillåtet att sprida gödsel

på områden dit produktionsdjur har tillträde. Den som använder gödselmedlet ska då se till att produktionsdjur inte kommer in på sådana områden. Enligt biproduktförordningen är karenstiden från spridningen minst 21 dagar. Under denna tid får produktionsdjur inte beta på området och betesväxtlighet får inte användas för utfodring.

22 §. Bortskaffande av biprodukter. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket bortskaffning av biprodukter inte får orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

Enligt artikel 19 i biproduktsförordningen ska biprodukter bortskaffas så att risker för människors och djurs hälsa förebyggs. Dessutom kan enligt punkt 3 i ingressen bortskaffande av animaliska biprodukter orsaka risker för miljön och risken för miljön ska därför beaktas vid bortskaffningen av biprodukter.

I 3 kap. i gällande lag finns bestämmelser om bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter och om nationella undantag gällande bortskaffningen. För närvarande är bortskaffande av biprodukter möjlig enligt nationella undantag utan villkor. Gällande 22 § ska kompletteras med krav på att bortskaffande av biprodukter och de undantag om vilka bestäms i 3 kap. inte får orsaka fara för människors och djurs hälsa eller förorening av miljön. Detta är nödvändigt på grund av behovet av att säkerställa tryggt bortskaffande av biprodukter.

Om biprodukter eller produkter som framställts av dem bortskaffats i strid med denna lag och biproduktförordningen och orsakat risk för spridning av djursjukdomar eller förorening av miljön ska tillsynsmyndigheten ofördröjligen skrida till relevanta åtgärder för att avhjälpa situationen. Tillsynsmyndigheten har också behörighet att besluta om behövliga tvångsmedel.

23 §. Undantag i fråga om avlägsna områden. Till punkt 1 i paragrafens 1 mom. fogas hela kadaver av vattenlevande djur från vattenbruksanläggningar och biprodukter som fås från vild fisk i primärproduktion. Till momentet fogas också en ny punkt 2, som gäller sådana biprodukter av vattenlevande djur från anläggningar som tillverkar livsmedel som avses i artikel 3.9 i biproduktförordningen. Eftersom det inte finns anläggningar som tar emot biprodukter av fisk i norra Finland eller i vissa delar av Kajanaland borde nedgrävning och transport till avstjälningsplats av fiskbiprodukter från anläggningar inom fiskbranschen fortfarande tillåtas på dessa områden genom tillämpning av undantaget för avlägset belägna områden. Inom primärproduktionen borde nedgrävning och transport till avstjälningsplats av fiskbiprodukter från vild fisk tillåtas i hela landet genom att hela landet definieras som avlägset område.

Gällande punkt 2 ändras till punkt 3 och till den fogas biprodukter av hästdjur som kommer från slakterier som slaktar högst 20 djurenheter per vecka och högst 1 000 djurenheter per år eller från styckningsanläggningar som producerar högst 5 000 kg benfritt kött per vecka.

Enligt förslaget får de biprodukter som nämns i paragrafen på avlägsna områden bortskaffas genom nedgrävning i marken på motsvarande sätt som bestäms om andra djurarter. Om bortskaffande av biprodukter från hästslakt samt anläggningar för styckning av hästkött och av död fisk samt biprodukter från fisk på avlägsna områden bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Gällande punkt 3 ändras med samma innehåll till punkt 4 i momentet.

Kommissionen konstaterade i samband med sin audition av tillsynen i Finland våren 2021 att det inte är motiverat att fastställa att hela Finlands område är ett avlägset beläget område när det gäller biprodukter från hästslakt samt anläggningar för styckning av hästkött och av död fisk samt fiskbiprodukter från anläggningar inom fiskbranschen. Därför begränsas genom förordning nedgrävning i marken av dessa biprodukter till särskilt angivna avlägset belägna områden.

Vid nedgrävning och transport till avstjälningsplatsen ska bestämmelserna i avfallslagen (646/2011) och miljöskyddslagen (527/2014) följas.

24 §. *Bortskaffande i hela landet genom nedgrävning i marken eller genom transport till avstjälningsplats.* Punkterna 1–3 och 9 i paragrafens första moment förblir oförändrade men punkterna 4–8 ändras. Dessa punkter gäller undantag som tillåts enligt artikel 19.1 b i biproduktförordningen att bortskaffa produkter genom nedgrävning i marken eller transport till godkänd avstjälningsplats. Nu gäller undantaget i punkt 5 biprodukter från hästslakt samt anläggningar för styckning av hästkött, i punkt 6 gäller undantaget biprodukter av vattenlevande djur från vattenbruksanläggningar, i punkt 7 gäller undantaget hela kadaver av vattenlevande djur från vattenbruksanläggningar och i punkt 8 biprodukter som uppkommit på djurhållningsplatser.

Kommissionen konstaterade i samband med sin audition av tillsynen i Finland våren 2021 att hela Finlands område definierats som ett avlägset beläget område när det gäller animaliska biprodukter av vissa arter (fisk och hästar). En sådan definition är dock enligt kommissionen inte motiverad eftersom andra sätt att samla, bortskaffa och använda animaliska biprodukter förekommer i hela landet. Med anledning av kommissionens anmärkning föreslås begränsningar i hela landet när det gäller nedgrävning i marken eller transport till avstjälningsplats av biprodukter från hästslakt och anläggningar för styckning av hästkött samt biprodukter av fisk.

I 4 punkten i paragrafen slopas på grund av överlappning biprodukter av slakt av hägnade hardjur, eftersom samma nämns också i punkt 8. Punkt 5 i paragrafen ändras så att nedgrävning i marken eller transport till avstjälningsplats av biprodukter tillåts endast för hästdjur som slaktats på en gård för producentens egen användning som livsmedel. Nu får biprodukter från slakt av häst och från häststyckningsanläggningar bortskaffas genom nedgrävning i marken eller transport till avstjälningsplats. Enligt förslaget förbjuds nedgrävning i marken eller transport till avstjälningsplats av biprodukter från slakt av häst och från häststyckningsanläggningar med undantag för avlägsna områden eller biprodukter från gårdsslakt.

Punkterna 6 och 7 i paragrafen ändras med anledning av kommissionens anmärkning så att endast bortskaffning av små mängder fiskbiprodukter under en viss tid, t.ex. per vecka eller månad, genom nedgrävning i marken eller transport till avstjälningsplats tillåts. För närvarande är nedgrävning eller transport till avstjälningsplats av biprodukter från anläggningar inom fiskbranschen tillåten i hela landet.

Om bortskaffning inte är möjlig med föreslagna begränsningar på grund av klimatskäl, naturkatastrofer eller andra exceptionella förhållanden kunde regionförvaltningsverket enligt 30 § i biproduktlagen bevilja undantag.

Till paragrafens nuvarande punkt 8 läggs utom kadaver av fåglar som räknas som fjäderfä från djurhållningsplatser med under 100 fåglar också ägg och biprodukter från ruvningsanläggningar. För närvarande får fågelkadaver från dessa djurhållningsplatser bortskaffas genom nedgrävning men det vore motiverat att utvidga denna punkt till att gälla också fågelägg och biprodukter från ruvningsanläggningar, för att till exempel ägg och biprodukter från ruvningsanläggningar som måste förstöras på grund av salmonella ska kunna grävas ned på gården.

Vid nedgrävning och transport till avstjälningsplatsen ska bestämmelserna i avfallslagen (646/2011) och miljöskyddslagen (527/2014) följas.

Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket närmare bestämmelser om små mängder samt om den tidsperiod under vilken mängden uppkommer, vilka avses i 1 mom. 6 och 7 punkten, utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

28 §. Bortskaffande av döda sällskapsdjur, hästdjur och bin. I paragrafens 2 mom. införs en möjlighet att bortskaffa döda bin och biprodukter från biodling utom genom nedgrävning också genom förbränning på öppen eld i enlighet med artikel 19.1 f i biproduktförordningen.

För närvarande är bortskaffande av döda bin och biprodukter från biodling genom förbränning på öppen eld tillåten med regionförvaltningsverkets tillstånd endast vid fall av djursjukdom om transport till närmaste bearbetningsanläggning skulle förorsaka fara för hälsan eller om kapaciteten i bearbetningsanläggningen har överskridits till följd av en djursjukdomsepidemi.

Av tekniska skäl är förbränning av biprodukter från biodling i förbränningsanläggningar samt transport och behandling i bearbetningsanläggning som uppfyller kraven i biproduktsförordningen så gott som omöjlig. Flytande honung brinner dåligt och orsakar störningar i förbrännings- och bearbetningsanläggningarnas funktion. I praktiken har ett vanligt sätt varit att förstöra döda bin och bikakor genom att bränna dem på öppen eld. Förbränning på öppen eld kan anses vara ett bra alternativ med tanke på förebyggande av att djursjukdomar sprids.

29 §. Förbud mot bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld. Paragrafen ändras med anledning av ändringen av 28 §. Det bestäms om ett undantag från förbudet mot förbränning på öppen eld när det gäller döda bin och biprodukter från biodling.

33 §. Registrering av driftansvariga och anläggningar samt godkännande av anläggningar. Det föreslås att till 4 mom. i paragrafen fogas godkännande av anläggningar som använder kött-benmjöl som bränsle på motsvarande sätt som enligt bestämmelsen om anläggningar som använder gödsel från produktionsdjur som bränsle. Enligt förslaget krävs dock inte godkännande av anläggningar och verksamhet enligt biproduktslagen av sådana anläggningar som använder kött-benmjöl som bränsle vilka registrerats eller har i miljöskyddslagen avsett miljötillstånd för verksamheten. Dessutom förutsätts att det inte hålls produktionsdjur i anslutning till anläggningen och att dess verksamhet således inte kan medföra risk för spridning av djursjukdomar. Dessa anläggningar ska övervakas med stöd av miljöskyddslagen.

34 §. Livsmedelsverkets behörighet. I paragrafens rubrik och 1 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverkets namn till verkets nuvarande namn Livsmedelsverket. Till paragrafens 1 mom. fogas en ny punkt 10, enligt vilken Livsmedelsverket registrerar också de djurhållningsplatser som använder gödsel som innehåller kött-benmjöl eller bearbetat djurprotein i jord som är avsedd som betesmark för produktionsdjur eller utfodrar produktionsdjur med växtlighet från sådan mark. Enligt lagstiftningen om biprodukter ska organisk gödsel och jordförbättringsmedel som framställts av kött-benmjöl av kategori 2 eller av bearbetat djurprotein hållas skilt från foderkedjan. För att övervakningen ska kunna koncentreras till dessa djurhållningsplatser bör de djurhållningsplatser där nämnda gödselpreparat används registreras.

Dessutom fogas till 1 mom. en ny punkt 11 enligt vilken Livsmedelsverket registrerar oljekemiska anläggningar som behandlar biprodukter. Tidigare har oljekemiska anläggningar klassificerats som så kallade tekniska inrättningar, vilkas registrering hört till kommunalveterinärens uppgifter. Enligt kommissionens anvisningar ska dessa anläggningar avvika från andra tekniska anläggningar namnges separat som oljekemiska anläggningar. Därför bör det införas en separat bestämmelse om registrering av oljekemiska anläggningar som behandlar biprodukter.

35 a §. *Användning av naturgödsel som bränsle i andra anläggningar än sådana som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller registreringspliktiga.* Till paragrafens 1 mom. läggs till behörighet för kommunalveterinärens att godkänna också anläggningar som använder kött-benmjöl som bränsle i de fall då kött-benmjöl används som bränsle i förbränningsanläggningar som inte på grund av sin storlek förutsätter registrering eller godkännande enligt miljöskyddslagen. Denna paragraf i gällande lag gäller endast anläggningar som använder gödsel som bränsle. Samtidigt ändras paragrafens rubrik så att den gäller biprodukter i stället för gödsel enligt den nuvarande rubriken.

Också på de krav som gäller förbränning av kött-benmjöl tillämpas kraven i miljöskyddslagen. Enligt övergångsbestämmelserna i miljöskyddslagen träder bestämmelserna om kraven i fråga om temperatur och uppehållstid för gasen från förbränning enligt 1 mom. 1 och 2 punkten i 221 c § samt kravet i fråga om hjälpbrännare enligt 2 punkten i kraft för energiproduktionsenheter som använder gödsel som bränsle och som varit i användning den 15 november 2018 i kraft den 15 november 2024. Motsvarande krav tillämpas på förbränning av kött-benmjöl om fyra år från att 221 c § 1 mom. 1 punkten på de energiproduktionsenheter som var i användning när bestämmelsen trädde i kraft.

39 §. *Driftsansvarigas skyldigheter.* Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om lagring av döda djur på lantgårdarna. Enligt artikel 21.1 i biproduktsförordningen ska driftansvariga samla in, identifiera, registrera och transportera animaliska biprodukter utan onödiga dröjsmål i sådana förhållanden som förebygger risker för människors och djurs hälsa. Det är nödvändigt att utfärda närmare bestämmelser om de förhållanden i vilka kadaver ska lagras och hur länge de får lagras på lantgårdarna. Kommunalveterinärerna sköter med stöd av biproduktslagen övervakningen av lagringen av döda djur på lantgårdarna.

Också i statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall 38/2019, som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen, finns bestämmelser om krav på förvaringen av döda djur. Förordningen gäller djurstall om vilka det ska göras en anmälan och där betonas de olägenheter som döda djur förorsakar för miljön. Förordningen övervakas av miljömyndigheterna med stöd av miljöskyddslagen.

41 a §. *Aktörs tillförlitlighet.* I paragrafen föreskrivs om aktörers tillförlitlighet. En aktör som är anmälningsskyldig eller förutsätter godkännande enligt lagens 33 § ska vara tillförlitlig. Tillsynsmyndigheterna har inte enligt gällande lag då de sköter övervakningen någon laglig grund att utreda om en ekonomisk aktör under sin verksamhet skött sina offentlighetsrättsliga skyldigheter. Försummelse av skötseln av offentlighetsrättsliga skyldigheter har inte heller påverkat möjligheterna att bedriva verksamhet inom branschen. Problem när det gäller skötseln av offentlighetsrättsliga skyldigheter kan dock visa på risk för grå ekonomi. Det är också möjligt att en aktör som försummar offentlighetsrättsliga skyldigheter också kan försumma andra bestämmelser som gäller verksamheten, såsom de krav som gäller säkerställande av tryggheten i fråga om animaliska biprodukter. Genom att bekämpa grå ekonomi främjar och stöder man rättvis praxis inom branschen och förhindrar oärligt förfarande. Samtidigt förbättras verksamhetsförutsättningarna för de aktörer som handlar rätt och uppfyller sina förpliktelser och rättvis konkurrens främjas.

Bestämmelser med motsvarande innehåll om aktörers tillförlitlighet finns bland annat i livsmedelslagen och foderlagen. Inom biproduktbranschen kan grå ekonomi förekomma exempelvis när det gäller bortskaffning av biprodukter från slakt som strider mot bestämmelserna.

Med tanke på jämlik konkurrens inom branschen och bekämpande av grå ekonomi är det viktigt att företagen inom branschen sköter både sina förpliktelser mot samhället och mot andra företagare och sina lagstadgade skyldigheter. De skyldigheter i lagen som gäller skatter, socialförsäkringsavgifter och Tullens avgifter är olika skyldigheter som gäller registrering, anmälan och betalning av prestationer. Att dessa inte sköts kan avspegla att företagaren är ekonomiskt otillförlitlig. En företagare som försummar sina skyldigheter får i jämförelse med andra obehörig vinst genom att undvika offentligrättsliga avgifter och skadar genom sin verksamhet en jämlik konkurrens, exempelvis genom att sälja sina produkter billigare än andra. En företagares insolvens ökar också risken för missbruk och försummelse av skyldigheter och är på så sätt en omständighet som på ett avgörande sätt påverkar den ekonomiska tillförlitligheten.

Livsmedelsverket gör koncentrerat begäran om utredning av företagares tillförlitlighet till Enheten för utredning av grå ekonomi. En företagare ska vara tillförlitlig och en begäran om utredning av tillförlitligheten kan lämnas in till utredningsenheten. Livsmedelsverket som central myndighet har de bästa förutsättningarna att göra detta. Kommunalveterinären kan be Livsmedelsverket göra utredningen för de företag för vilka kommunalveterinären är behörig myndighet att godkänna eller registrera anläggningen. Specialisering är till nytta bland annat med tanke på specialkunnande, enhetlig tolkning och effektivitet. Kommunalveterinärerna har inte resurser eller tillräcklig sakkunskap för att börja utreda en företagares tillförlitlighet.

Det föreslås att i paragrafens 1 mom. ska föreskrivas att en aktör som ska registrera sig eller ansöka om tillstånd för sin verksamhet ska vara tillförlitlig. En aktörs tillförlitlighet kan utredas både innan verksamheten inleds och vid behov senare under verksamheten. Enligt paragrafens 2 mom. anses en företagare inte vara tillförlitlig om företagaren under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för iakttagandet av bestämmelserna om biprodukter eller tryggheten av säker användning av biprodukter eller om företagaren under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller om företagaren har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på företagarens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs vilka kravet på tillförlitlighet gäller då den som gör anmälan är en juridisk person. För att kravet på tillförlitlighet ska uppfyllas när det är fråga om en juridisk person ska alla de personer som nämns i bestämmelsen vara tillförlitliga. Enligt förslaget gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller har motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om möjligheten att vid bedömning av tillförlitligheten beakta också skötseln av skyldigheterna i sådana företag och organisationer som företagaren eller ansvariga personer inom företaget har en direkt eller indirekt koppling till. Momentet innehåller en hänvisning till 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), där företag och organisationer som registrerats enligt denna lag räknas upp. Med företag och organisationer som företaget eller organisationen har en direkt koppling till avses till exempel aktiebolag som företaget eller organisationen äger delvis eller helt eller aktiebolag som är bolagsman i ett öppet bolag. Med företag och organisationer som företaget eller organisationen har en indirekt kopp-

ling till avses till exempel företag eller organisationer som har koppling till företaget eller organisationen genom en ansvarig i företaget eller genom ett annat företag eller en annan organisation. Ett företag eller en organisation som har indirekt koppling till ett aktiebolag är till exempel ett annat aktiebolag som en styrelsemedlem äger ensam eller ett systerbolag som ägs av moderbolaget. Med företag eller organisationer som har direkt koppling till en fysisk person avses företag eller organisationer som personen är verksam i eller där han har fungerat som ansvarsperson. Med företag eller organisationer som har indirekt koppling till en fysisk person avses företag eller organisationer som är direkt eller indirekt kopplade till personens direkta företags- eller organisationsfält eller organisationer, såsom moderbolag, till vars dotterbolags styrelse personen hör. Till denna del kan tillsynsmyndigheten göra en utredning över tillförlitligheten under innevarande år och de tre föregående kalenderåren. Det är inte nödvändigt att göra en utredning över kopplingar som är äldre än så.

Vid utredningen av företagarens tillförlitlighet borde man fästa uppmärksamhet vid hur ofta försummelserna upprepats och hur stora eurobelopp det är fråga om, ifall dessa kan mätas. Exempelvis enstaka försummelser att lämna in en anmälan, som är jämförbara med försummelser på grund av glömska eller vårdslöshet, eller betalningsförsummelser som gäller små belopp visar i allmänhet inte att företagaren är otillförlitlig. En företagare borde inte heller anses otillförlitlig om det t.ex. gjorts upp en betalningsplan för en skatteskuld och villkoren i planen följs.

Utredning om tillförlitligheten när det gäller en företagare, eller de som är ansvariga i ett företag som är en juridisk person, när det gäller deras övriga företagsverksamhet görs enligt prövning, men förutsätter inte att det finns skäl att tvivla på företagarens tillförlitlighet. En utredning behövs särskilt då det inte är möjligt att bilda sig en tillräckligt klar uppfattning för att bedöma tillförlitligheten enbart på basis av företagarens eller dennes ansvarspersoners uppgifter. Exempelvis i en situation då företaget är ett aktiebolag som nyligen grundats eller då det bland de ansvariga personerna i företaget skett betydande förändringar kan det vara nödvändigt att för att utreda tillförlitligheten utreda också de ansvariga och ägarnas övriga eller tidigare företagsverksamhet. Om de skyldigheter som avses i 1 mom. har försummats upprepade gånger eller i betydande grad i företagarens eller ansvarspersonernas övriga eller tidigare företagsverksamhet kan företagaren eller dennes ansvarspersoner inte anses tillförlitliga på det sätt som avses i bestämmelsen. Det är i allmänhet inte nödvändigt att utreda tillförlitligheten på det sätt som beskrivs i 3 mom. om företagaren och dennes ansvarspersoners verksamhet varit etablerad under flera år och det inte heller annars finns skäl att tvivla på deras tillförlitlighet.

Bestämmelser om Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi finns i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

49 §. Tillsynsplan. Paragrafens 1 mom. motsvarar bestämmelsen i gällande lag, men Livsmedelssäkerhetsverkets namn ändras till verkets nuvarande namn Livsmedelsverket.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkets skyldighet att för sitt verksamhetsområde göra upp en plan för att ordna biproduktillsynen som baserar sig på den riksfattande tillsynsplanen. En bestämmelse om detta krav har tidigare funnits i veterinärvårdslagen. Om en medlemsstats skyldighet att göra upp en tillsynsplan föreskrivs i artikel 109 i kontrollförordningen.

50 §. Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om tillsyn och andra allmänna krav som gäller offentlig verksamhet i artikel 9-15 i kontrollförordningen. Enligt artikel 9 ska de behöriga myndigheterna regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll. Enligt stycke 32 i ingressen bör de behöriga myndigheterna fastställa frekvensen för offentlig kontroll med hänsyn till behovet av att anpassa

kontrollen till risken och den förväntade graden av efterlevnad i olika situationer, inbegripet eventuella överträdelser av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

Avvikande från 39 § i förvaltningslagen ska enligt artikel 9.4 i kontrollförordningen kontrollen utföras utan förannmälan, utom då en förannmälan är nödvändig och vederbörligen motiverad för att offentlig kontroll ska kunna utföras.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers rätt att få uppgifter som krävs för inspektioner och tillsyn. Tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning, såsom biproduktförordningen och kontrollförordningen, få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av tillsyn. För tillsynen behövs uppgifter om aktörerna och verksamheten.

Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska det säkerställas att personalen vid en behörig myndighet har tillträde till aktörernas lokaler och tillgång till deras dokumentation. Enligt artikel 15 ska aktörerna på begäran ge myndighetens personal tillgång till aktörernas lokaler, omgivning, transportmedel, sina datoriserade informationshanteringssystem, djur, varor, dokument och annan relevant information samt bistå myndigheterna vid utförandet av uppgifterna.

Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter är artikel 6.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (den allmänna dataskyddsförordningen, nedan dataskyddsförordningen). Behandlingen av personuppgifter ansluter sig till handhavandet av registeransvarigas lagstadgade skyldighet, Känsliga uppgifter om en person behövs inte och tas inte med i uppgifterna.

I tredje momentet föreskrivs om Livsmedelsverkets och regionförvaltningsverkets rätt att trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter ur bötesregistret för påförande av den påföljdsavgift som avses i 63 a §. Det finns bestämmelser om rätten att få uppgifter ur bötesregistret också i bl.a. livsmedelslagen, lagen om djursjukdomar, foderlagen samt lagen om identifiering och registrering av djur.

Enligt 7 § i dataskyddslagen får personuppgifter som rör i artikel 10 i dataskyddsförordningen avsedda domar i brottmål och överträdelser behandlas endast i begränsad omfattning, t.ex. då det föreskrivs om behandlingen i lag. Rätten att få uppgifter ur ett bötesregister är nödvändig för att förbudet mot dubbel straffbarhet kan följas, dvs. för att säkerställa att en påföljdsavgift inte påförs någon som redan för samma gärning dömts till bötesstraff vid domstol. Bestämmelser om bötesstraff finns i 5 kap. i lagen om verkställighet av böter. Uppgifterna om brott och straffrättsliga påföljder i bötesregistret ska hållas hemliga. Rättsregistercentralen får på begäran lämna ut uppgifter till dem vilkas rätt att få nämnda uppgifter regleras särskilt genom lag.

Enligt fjärde momentet har tillsynsmyndigheten oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur företagare skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om företagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 41 a § i denna lag eller för avbrytande av verksamhet som avses i 65 § i denna lag eller för återkallelse av godkännande som avses i 66 § i denna lag.

I femte momentet finns enligt grundlagsutskottets etablerade praxis bestämmelser om utförande av inspektioner i utrymmen som omfattas av hemfriden. Inspektioner och provtagningar i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 44 kap. 4 a § i strafflagen (39/1889), eller om det är fråga om sådan försummelse mot biproduktlagen som avses i 72 § och som kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa. Inspektion i sådana utrymmen får utföras endast av tillsynsmyndigheten. Momentet motsvarar i huvudsak 50 § 2 mom. i gällande lag.

51 a §. *Myndigheters rätt att på eget initiativ överlämna uppgifter.* Enligt förslaget ska tillsynsmyndigheterna trots sekretessbestämmelserna ha rätt att på eget initiativ överlämna sådana uppgifter som den fått i sin verksamhet till miljömyndigheter som på grund av sina uppgifter har behov av denna information.

Enligt 4 kap. i miljöskyddslagen krävs miljötillstånd för vissa verksamheter. En stor del av de livsmedels- och biproduktanläggningar samt av de största gårdarna som håller djur som omfattas av biprodukttillsynen ha miljötillstånd, även om inte aktörer har miljötillstånd. I biprodukttillsynen kan man upptäcka att biprodukter bortskaffas i strid mot lagstiftningen, t.ex. som avloppsvatten i reningsverk som övervakas av miljömyndigheterna. Det vore nödvändigt att biproduktmyndigheterna har rätt att överlämna uppgifterna om osaklig bortskaffning av biprodukter till miljömyndigheterna, för att behovsprövningen av miljötillstånd för aktörerna och övervakningen av villkoren för existerande miljötillstånd ska vara möjlig.

Utom att anläggningar övervakas utförs biprodukttillsyn också på gårdar med djur, där bland annat osaklig nedgrävning av kadaver ofta kommer fram först vid kommunveterinärens djurskydds- och biproduktinspektioner. Det vore viktigt att biprodukttillsynsmyndigheterna också i dessa fall själva kan ge vidare informationen till miljömyndigheterna, för att behovsprövningen av miljötillstånd för gårdarna och övervakningen av villkoren för existerande miljötillstånd ska vara möjliga. Det skulle vara särskilt viktigt att anmäla till miljöskyddsmyndigheten om osaklig nedgrävning av kadaver och andra biprodukter särskilt när det är fråga om anläggningar och gårdar som är belägna på grundvattenområden.

52 §. *Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter.* Paragrafen upphävs. Om tillsynsmyndigheternas rätt att få uppgifter trots sekretessplikten föreskrivs i 50 § 2 mom. Bestämmelser om utlämnande av information till andra myndigheter och organ trots sekretessbestämmelserna i enlighet med EU:s krav och internationella avtal finns i 8 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs. I övrigt finns bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

53 §. *Nationella referenslaboratorier.* Enligt paragrafens 1 mom. fungerar Livsmedelsverket som nationellt referenslaboratorium. I artikel 100 i kontrollförordningen föreskrivs om medlemsstaternas skyldighet att utse ett nationellt referenslaboratorium och i artikel 101 om referenslaboratoriernas skyldigheter och uppgifter.

Till paragrafen fogas ett nytt andra moment enligt vilket det är möjligt att utse ett laboratorium i en annan medlemsstat eller inom EES-området att fungera som nationellt referenslaboratorium i fråga om en sådan djursjukdom där det inte är möjligt att ordna referenslaboratorieverksamhet i Finland. Jord- och skogsbruksministeriet utser dessa laboratorier på förslag av Livsmedelsverket,

54 §. Officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll. Paragrafen ändras så att den motsvarar kraven i kontrollförfordningen och samtidigt ändras paragrafens rubrik. Enligt paragrafens 1 mom. utser Livsmedelsverket på ansökan de officiella laboratorier som avses i artikel 37 i kontrollförfordningen, vilka enligt kontrollförfordningen ska utföra undersökningen av prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Livsmedelsverket verkar också självt som officiellt laboratorium utan att särskilt utses.

Ett officiellt laboratorium ska enligt artikel 37 i kontrollförfordningen ha nödvändig och tillräcklig sakkunskap, utrustning, infrastruktur samt kvalificerad personal. Det ska kunna utföra uppgifterna utan dröjsmål, opartiskt och fritt från intressekonflikter. Ett officiellt laboratoriums ackreditering bör uppfylla standarden EN/ISO 17025 och omfatta de metoder som används för myndigheters undersökningar. I artikel 40–42 i kontrollförfordningen ingår dock vissa undantagsbestämmelser som gäller ackrediteringen. Det är också möjligt att utse ett laboratorium i en annan medlemsstat till officiellt laboratorium. I artikel 38 i kontrollförfordningen föreskrivs om officiella laboratoriers skyldigheter.

Enligt paragrafens 2 mom. godkänner Livsmedelsverket på ansökan en bearbetningsanläggnings laboratorium för egenkontroll, som ska uppfylla kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 5 i bilaga IV till genomförandeförordningen och en biogas- och komposteringsanläggnings laboratorium för egenkontroll, som ska uppfylla kraven i kapitel I och II i bilaga V till genomförandeförordningen. I kontrollförfordningen finns inga bestämmelser om laboratorier för egenkontroll. Momentet motsvarar till sitt sakinnehåll 54 § 3 mom. i gällande lag.

Förutsättningar för godkännande av laboratorier för egenkontroll är ackreditering eller därmed jämförbar behörighet samt uppfyllande av de krav som föreskrivs i genomförandeförordningen.

55 §. Undersökning av prover. Paragrafen har preciserats enligt kraven i kontrollförfordningen. I övrigt motsvarar paragrafen till sitt sakinnehåll gällande 55 §. Enligt paragrafens 1 mom. ska undersökningarna av prover som tagits i samband med myndighetstillsyn och andra myndighetsåtgärder utföras i Livsmedelsverket, i ett utsett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium. I artikel 34–42 i kontrollförfordningen finns bestämmelser om provtagning, testning och officiella laboratorier.

Enligt paragrafens 2 mom. kan de prover inom ramen för egenkontrollen som tas i enlighet med anläggningens plan för egenkontroll och som krävs enligt förordningen om animaliska biprodukter undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll. Detta gäller också undersökningar av prover av sällskapsdjurs mat. Prover som tas inom ramen för egenkontrollen kan undersökas också i ett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

56 §. Officiella laboratoriers och godkända egenkontrolllaboratoriernas anmälningsskyldighet. Paragrafens rubrik ändras. Paragrafen gäller anmälningsskyldighet både för officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll. Paragrafen har preciserats enligt kraven i kontrollförfordningen. Paragrafen motsvarar till sitt sakinnehåll gällande 56 §.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska ett officiellt laboratorium och ett laboratorium som godkänts för egenkontroll utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på att biprodukter eller därav framställda produkter strider mot bestämmelserna. Det finns bestämmelser om ett officiellt laboratoriums anmälningsskyldighet också i artikel 38.1 i kontrollförfordningen. Utsedda officiella laboratorier och laboratorier som godkänts för egenkontroll ska också anmäla undersökningar som rör uppföljning av och tillsyn över sjukdomar och smittor som möjligen direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor och resultaten av dessa undersökningar till Livsmedelsverket samt sända prover från undersökningarna.

I paragrafens 2 mom. bestäms att utsedda officiella laboratorier och laboratorier som godkänts för egenkontroll på Livsmedelsverkets begäran ska lämna ett sammandrag av undersökningarna och undersökningsresultaten till Livsmedelsverket. Sammandragen får dock inte innehålla personuppgifter eller identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten

Enligt paragrafens 3 mom. ska ett utsett officiellt laboratorium och ett laboratorium som godkänts för egenkontroll utan dröjsmål meddela Livsmedelsverket om det sker väsentliga förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Enligt paragrafens 4 mom. ska närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden och sammandrag utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt gällande lag kan närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet, men enligt förslaget kommer bestämmelserna om officiella laboratoriers anmälningsskyldighet direkt från EU:s lagstiftning och om anmälningsskyldigheten för laboratorier för egenkontroll föreskrivs i denna lag.

Därför är det ändamålsenligt att närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

57 §. Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet. I artikel 101 i kontrollförordningen finns bestämmelser om nationella referenslaboratoriernas skyldigheter och uppgifter. Enligt denna artikel ska ett referenslaboratorium bland annat anmäla informera de behöriga myndigheterna om resultaten och uppföljningen av test och uppföljning (led c) och bistå med diagnosticeringen av sjukdomar (led h). Enligt paragrafens 1 mom. ska lämna de uppgifter som behövs för epidemiologisk uppföljning lämnas till Livsmedelsverket och Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt paragrafens 2 mom. får närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt gällande lag kan närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet, men enligt förslaget är det ändamålsenligare att närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet, eftersom det föreskrivs om innehållet i anmälningsskyldigheten genom EU-akter, som också nationella referenslaboratorier ska följa.

58 §. Tillsyn och register över laboratorier. Paragrafen motsvarar till sitt sakinnehåll 58 § i gällande lag. Enligt paragrafens 1 mom. ska Livsmedelsverket utöva tillsyn över de nationella referenslaboratorier som utsetts enligt 53 § 2 mom. och de laboratorier som avses i 54 §.

Om kontroll av officiella laboratorier genom auditering föreskrivs i artikel 39 i kontrollförordningen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska Livsmedelsverket för tillsynen föra register över officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll som avses i 54 §. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter, uppgifter om verksamheten, metoder, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna och återkallande av utnämning. Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter är artikel 6.1 c. Behandlingen av personuppgifter ansluter sig till skötseln av registeransvarigas lagstadgade uppgifter. Sådana uppgifter som hör till särskilda personuppgiftsgrupper och som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen behandlas inte och införs inte i registret.

På registren tillämpas enligt 32 § lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021).

59 §. *Avgifter som tas ut till staten för myndigheternas prestationer.* Enligt det föreslagna 1 mom. tas det i regel ut en avgift för offentlig tillsyn och annan offentlig verksamhet enligt kontrollförordningen. I kapitel VI i kontrollförordningen finns bestämmelser om avgifter för kontroll. Dessutom tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten.

Enligt artikel 79.1 i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna för den offentliga kontrollen ta ut avgifter som motsvarar kostnaderna och enligt artikel 79.2 c ska myndigheterna ta ut avgifter bland annat för extra kontrollåtgärder som orsakas av att bestämmelser inte följts, så kallade nya inspektioner. Också uppmaning att korrigera brister ska antecknas i inspektionsprotokollet eller i motsvarande dokument, där saken kan verifieras i efterhand. Myndigheten ska kontrollera att en aktör på uppmaning eller enligt anvisning korregerat bristerna och iakttar förbudet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om avgifter som tas ut för kommunalveterinärens prestationer. Genom jord- och skogsbruksministeriets förordning (335/2021) föreskrivs om kommunalveterinärers avgiftsbelagda prestationer.

63 a §. *Påföljdsavgift inom biprodukttillsyn.* Enligt förslaget får Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket som ny behörighet en påföljdsavgift som påförs genom administrativt förfarande. När underlåtelse att följa bestämmelser har konstaterats ska underlåtelsernas orsak och omfattning samt aktörernas ansvar fastställas. Tillsynsmyndigheterna ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att aktörerna rättar till situationen och förebygga att situationen upprepas. I artikel 138.2 i kontrollförordningen uppräknas de åtgärder som den behöriga myndigheten har till sitt förfogande men förteckningen är inte uttömmande. Enligt artikel 139 i förordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Vid administrativ påföljdsavgift är det i sak fråga om en ekonomisk påföljd med karaktär av straff, som Europeiska människorättsdomstolen och grundlagsutskottet har ansett jämförbar med en straffrättslig påföljd.

Den administrativa påföljdsavgiften kan enligt paragrafens 1 mom. påföras av Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket, var och en inom sitt eget ansvarsområde. Regionförvaltningsverket påför påföljdsavgiften på kommunalveterinärens vägnar. I detta moment specificeras de bestämmelser för vilka påföljdsavgift kan påföras ifall bestämmelsen inte följs eller försummas. Den föreslagna avgiften kan tillämpas på försummelser som är lätta att verifiera och som inte kräver utredningsåtgärder. Det föreslås att påföljdsavgiften ska vara minst 300 och högst 5000 euro. Syftet med avgiftens storlek är att påföljden ska ha en förebyggande verkan. Påföljdsavgiften bör bara så stor att den är tillräckligt kännbar för den som drabbas för att sanktionssystemet ska ha den allmänna och speciella förebyggande verkan som krävs. En avgift av motsvarande storlek har bland annat i djursjukdomslagen fastställts för påföljdsavgiften för djursjukdomstillsynen och i livsmedelslagen för livsmedelslagen. Av straffbestämmelserna i 72 § i gällande lag överförs till den administrativa påföljdsavgiften försummelser som gäller bokföring, anmälan eller ansökan om godkännande. Dessa är sådana klara brister som i princip lätt kan verifieras. Dessutom ska också påföljdsavgift kunna utdömas för försummelse att anmäla kada-verutfordringsplats.

Påföljdsavgift kan påföras både en fysisk person och en juridisk person. Enligt definitionen i artikel 3.11 i biproduktförordningen avses företagare som kan vara en fysisk eller en juridisk person.

Påförande av en administrativ påföljdsavgift är handläggning av förvaltningsärenden. Vid påförande av påföljdsavgift tillämpas således förvaltningslagen.

I förvaltningslagen finns också bestämmelser om hörande av part och det förfarande som tillämpas. Då en påföljdsavgift utdöms ska man försäkra sig om partens rätt att bli hörd och få ett motiverat beslut.

Enligt paragrafens 2 mom. ska vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek tas hänsyn till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepas. Kraven på proportionalitet och ändamålsenlighet ska uppfyllas vid fastställandet av avgiften och med beaktande av omständigheterna borde avgiften vid behov inte påföras eller påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet. Kraven på god förvaltning och rättsskydd beaktas. Man har rätt att överklaga beslut om påföljdsavgift. Den påföljdsavgift som Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket fastställt får inte verkställas förrän den vunnit laga kraft och förvaltningsdomstolens avgörande i ett besvärssärendet får verkställas i enlighet med bestämmelserna i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Verkställigheten av påföljdsavgiften är Rättsregistercentralens uppgift,

I tredje momentet beaktas förbudet mot dubbel straffbarhet, enligt vilket en fysisk person inte får dömas till flera påföljder av straffrättslig natur för en och samma gärning. Förbudet gäller också administrativa påföljder av straffrättslig natur för samma gärning. Det bör beaktas att vitesförfarande, till vilket hör föreläggande av vite och, när förpliktelsen inte fullgörs, utdömande av vite, inte är avsett att vara en påföljd av straffkaraktär utan syftet med förfarandet är att säkerställa att huvudförpliktelsen fullgörs (HFD:2016:96).

Med stöd av den bestämmelse om myndigheternas rätt att få information som föreslås i lagen har tillsynsmyndigheten rätt att få nödvändiga uppgifter från bötesregistret för att säkerställa att en person inte tidigare i domstol redan dömts till bötesstraff för samma brott. Rätten att få information behövs för att säkerställa att förbudet mot dubbel straffbarhet följs innan den administrativa påföljden fastställs. Att uppgifterna i bötesregistret granskas innan påföljdsavgiften döms ut är också i den företagares intresse som biprodukttillsynens påföljdsavgift gäller.

Enligt paragrafens fjärde moment får påföljdsavgift inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. I många tillsynsobjekt görs inspektion en gång per år och en kortare tid än ett år kunde leda till att försummelsen upptäcks allt för sent för att påföljdsavgift ska kunna påföras. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades. Påföljdsavgiften avskrivs när en betalningsskyldig fysisk person avlider.

Det föreslås att bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgift ska finnas i lagen om verkställighet av böter (672/2002). Därför föreslås att denna lag ändras så att tillämpningsområdet i 1 § läggs påföljdsavgift enligt lagen om animaliska biprodukter. För verkställigheten av påföljdsavgiften svarar Rättsregistercentralen, som redan har motsvarande verkställighetsuppgifter. När det gäller tidpunkten när beslutet får verkställas tillämpas bestämmelserna i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Ingen ränta uppbärs på en påföljdsavgift.

65 §. Avbrytande av verksamheten. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. Enligt det kan verksamheten avbrytas om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a §. Eftersom avbrytande av verksamheten är ett starkt ingrepp i en näringsidkares rättsliga status borde försummelserna att sköta förpliktelser vara allvarliga eller väsentliga med tanke på verksamheten. Företagaren borde ges möjlighet att rätta till försummelsen och förutsättningen för avbrytande av verksamheten bör vara att företagaren inte trots föreläggande från myndigheten avhjälp försummelsen.

Det är Livsmedelsverket som central myndighet som lämnar in begäran om utredning av företagarens tillförlitlighet till Enheten för utredning av grå ekonomi. Kommunalveterinären kan be Livsmedelsverket göra begäran om utredning för de företagare för vilka kommunalveterinären är den myndighet som godkänner verksamheten. Kommunalveterinären har inte resurser eller tillräcklig sakkunskap för att börja utreda en företagares tillförlitlighet. Därför koncentreras utredningen av tillförlitligheten till Livsmedelsverket. Kommunalveterinären kan med utredningen som grund fatta beslut i de ärenden som ingår i dennes befogenheter.

66 §. Återkallande av godkännanden samt förbud mot verksamhet. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Enligt det kan godkännande återkallas tillfälligt eller slutgiltigt också i det fall att företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a §. Eftersom återkallande av godkännande är ett starkt ingrepp i en näringsidkares rättsliga status borde försummelserna att sköta förpliktelser vara allvarliga eller väsentliga med tanke på verksamheten. Företagaren borde ges möjlighet att rätta till försummelsen och förutsättningen för återkallande av godkännandet bör vara att företagaren trots föreläggande från myndigheten inte har avhjälpt försummelsen.

Det är Livsmedelsverket som central myndighet som lämnar in begäran om utredning av företagarens tillförlitlighet till Enheten för utredning av grå ekonomi. Kommunalveterinären kan be Livsmedelsverket göra begäran om utredning för de företagare för vilka kommunalveterinären är den myndighet som godkänner verksamheten. Kommunalveterinären har inte resurser eller tillräcklig sakkunskap för att börja utreda en företagares tillförlitlighet. Därför koncentreras utredningen av tillförlitligheten till Livsmedelsverket. Kommunalveterinären kan med utredningen som grund fatta beslut i de ärenden som ingår i dennes befogenheter.

69 §. Återkallande av utseende och godkännande av laboratorium. Till paragrafens rubrik läggs utom återkallande av godkännande också återkallande av utseende.

Enligt paragrafens 1 mom. kan Jord- och skogsbruksministeriet återkalla utseendet av ett nationellt referenslaboratorium som avses i 53 § 2 mom. om referenslaboratoriets verksamhet inte uppfyller de föreskrivna kraven eller om det annars finns allvarliga brister i verksamheten och laboratoriet inte har rättat till bristerna trots uppmaning.

Enligt paragrafens 2 mom. kan Livsmedelsverket återkalla utseendet av ett officiellt laboratorium antingen helt eller i fråga om vissa uppgifter om laboratoriet inte längre uppfyller kraven för ett officiellt laboratorium enligt kontrollförfordningen eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande. I artikel 39.2 i kontrollförfordningen finns bestämmelser om förutsättningar för att utseendet av ett officiellt laboratorium kan återkallas.

Enligt det tredje momentet är det möjligt att återkalla godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium om det inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet. En förutsättning för återkallandet är att laboratoriet inom utsatt tid uppmanats att rätta till bristerna men bristerna har inte rättats till.

Enligt det fjärde momentet kan Livsmedelsverket återkalla utseendet av ett laboratorium som avses i 2 mom. och godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium som avses i 3 mom. för den tid som krävs för att behandla ärendet, om bristen i laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatets tillförlitlighet.

70 §. Vite och hot om tvångsutförande. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 70 § i gällande lag men enligt bestämmelsen har utom Livsmedelsverket också regionförvaltningsverket behörighet när det gäller vite och tvångsutförande.

72 §. Straffbestämmelser. Från mom. 1 i gällande paragraf flyttas punkterna 2 och 3 till bestämmelserna om påföljdsavgifter i 63 a §. Den föreslagna bestämmelsen är således kortare än 72 § i gällande lag. Paragrafens rubrik och namnet på straffet ändras samtidigt till en mera beskrivande form. I övrigt är paragrafen oförändrad.

73 §. Ändringssökande. Till paragrafens 3 mom. fogas ett undantag som gäller påföljdsavgifter. Enligt momentet kan endast i andra än beslut om påföljdsavgifter bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söks bestämmer något annat. En påföljdsavgift får verkställas endast om den vunnit laga kraft.

74 a §. Skydd av den som anmäler en överträdelse. I paragrafen föreskrivs om identitetsskydd för en fysisk person som gjort anmälan om en överträdelse. Genom den föreslagna bestämmelsen verkställs bestämmelsen i artikel 140 i kontrollförfordningen, enligt vilken personer som inrapporterar faktiska eller potentiella överträdelser till en behörig myndighet ska skyddas mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling. Enligt stycke 91 i ingressen bör vem som helst ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna för att hjälpa dem att upptäcka fall av överträdelser av denna förordning och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och i sådana fall ålägga sanktioner. Enligt detta stycke i ingressen kan emellertid avsaknad av tydliga förfaranden eller rädsla för repressalier leda till att anmälningar inte görs.

Det är ändamålsenligt att i denna lag föreskriva att anmälarens identitet ska hemlighållas, även om huvudregeln när det gäller sekretessgrunder är att bestämmelserna ska koncentreras till offentlighetslagen.

Avsikten är att EU:s direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (kommissionens direktivförslag (COM/2018/218 final - 2018/0106 (COD) den så kallade whistleblowing -regleringen) ska sättas i kraft i Finland genom lagen om rapportörers identitet. Enligt 4 § i lagförslaget tillämpas denna lag dock endast om inte annat föreskrivs i en speciallag.

Bestämmelser om skydd av rapportörers identitet finns också exempelvis i 18 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), i 81 § i livsmedelslagen (297/2021) och i 99 § i lagen om djursjukdomar (76/2021).

Förutsättningen för hemlighållandet av anmälarens identitet är att avslöjandet av identiteten bedöms kunna orsaka skada för anmälaren, Skadan kunde t ex. bero på att anmälaren är anställd hos den aktör som anmälan gäller eller att det är fråga om en granne. Anmälaren skyddas mot åtgärder som kan rikta sig mot anmälaren. Enbart anmälarens egen uppfattning om att skada kan orsakas räcker inte till för att den sekretessgrund som avses i bestämmelsen ska tillämpas. Den bestämmelse som nu föreslås skulle dock inte skydda den som gjort anmälan t.ex. som vittne vid en eventuell rättegång.

Enligt 11 § i offentlighetslagen har den som i ett ärende är sökande eller anför besvär eller någon annan vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller (part) rätt att hos den myndighet som behandlar eller har behandlat ärendet ta del av en myndighetshandling som kan eller har kunnat påverka behandlingen, även om handlingen inte är offentlig. Enligt 11 § 2 mom. 1 punkten i offentlighetslagen har en part inte denna rätt när utlämnande av uppgifter ur handlingen skulle strida mot ett synnerligen viktigt allmänt intresse eller på motsvarande sätt mot ett synnerligen viktigt enskilt intresse. Att ge information till den som en anmälan gäller kan strida mot ett synnerligen viktigt allmänt intresse som avses i offentlighetslagen om det äventyrar tillsynsmyndighetens möjlighet att få viktig information. Att ge information om den som gjort anmälan

kan å sin sida strida mot ett viktigt enskilt intresse som avses i offentlighetslagen om avslöjandet av anmälarens identitet äventyrar dennas trygghet eller skyddet för privatlivet. Då måste parts-offentligheten begränsas. Förutsättningen för att bestämmelsen ska tillämpas är att det på grund av de omständigheter som framkommit i ärendet finns grundad anledning att anta att det existerar ett behov av att skydda den som gjort anmälan.

74 b §. Maskinell underskrift. I paragrafen föreslås att besluten och de handlingar som hänförs till ärendet får undertecknas maskinellt. Att använda maskinell underskrift är ett enklare förfarande än elektronisk signering av beslutshandlingar som avses i 16 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Därför föreslås att denna bestämmelse införs i lagen.

Motsvarande bestämmelse finns i foderlagen, gödsellagen, utsädeslagen, växtskyddslagen och lagen om plantmaterial. I biprodukttillsynen används samma datasystem som i tillsynen enligt de ovannämnda lagarna för planeringen av tillsynen, insamlingen av tillsynsuppgifter, registrering och godkännande av aktörer samt för utarbetande av tillsynsbeslut och andra handlingar. Också registrering och rapportering av biproduktsprov görs i samma datasystem. Tillsynen och inspektionerna av dessa olika sektorer utförs ofta koordinerat och under samma besök hos tillsynsobjektet. Därför kunde biproduktärendena höra till samma helhet som ärendena enligt de nämnda lagarna, i vilka maskinell underskrift av beslut och handlingar är möjlig. På grund av att förfaringssätten och användningen av datasystem är enhetliga kunde också beslut och handlingar enligt biproduktlagen undertecknas maskinellt.

6.2 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

6 §. Syftet med fullgöranderapporter. Till paragrafens 1 mom. fogas en ny punkt 30, i vilken hänvisas till utredning av aktörers tillförlitlighet som avses i 41 a § i lagen om animaliska biprodukter.

6.3 Lagen om verkställighet av böter

1 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att till paragrafens 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken påföljdsavgiften för tillsyn enligt lagen om animaliska biprodukter i 62 a § i lagförslag 1 ska verkställas i den ordning som avses i lagen om verkställighet av böter. Rättsregistercentralen sköter verkställandet av påföljdsavgifterna.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Till den föreslagna 24 § 2 mom. fogas ett nytt bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om små mängder fiskbiprodukter som får grävas ned i marken eller föras till avstjälningsplatsen, samt om den tidsperiod under vilken mängden uppkommer, vilka avses i 1 mom. 6 och 7 punkten, utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom kan genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om hur kadaver ska förvaras på lantgårdar. Detta bemyndigande att utfärda förordning gäller frågor av teknisk natur, som under vilka förhållanden och hur länge kadaver får förvaras på lantgården.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft hösten 2022.

9 Verkställighet och uppföljning

Hur väl den föreslagna lagen fungerar kommer kontinuerligt att följas upp med hjälp av uppgifter som fås från myndighetstillsynen och intressentgrupperna samt utifrån tillsynsmyndigheternas årliga tillsynsrapport.

10 Förhållande till andra propositioner

Regeringens proposition till riksdagen till gödsellag och vissa lagar som har samband med den (RP 32/2022 rd) har avlåtit våren 2022. Propositionen innehåller ett förslag till ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och ett förslag till ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter. I denna proposition om ändring av lagen om animaliska biprodukter ingår ändring av samma bestämmelser i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och lagen om verkställighet av böter som i lagen om ändring av gödsellagen. Utöver det kommer lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi att ändras också genom Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (RP 46/2022 rd) och Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om transport av farliga ämnen och till lagar som har samband med den (RP 220/2021 rd).

Miljöministeriet har berett ändringarna gällande förbränning av kött-benmjöl o regeringens proposition till lag om ändring av miljöskyddslagen (RP 243/2021). Syftet med ändringen är att sätta i kraft ändringen av genomförandeförordningen om animaliska biprodukter, enligt vilken kött-benmjöl får brännas utan att kraven i lagen om förbränning av avfall följs. Avsikten är att förtydliga miljöbestämmelserna om förbränning av kött-benmjöl och ansvarsfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna. Syftet är att ändringen av miljöskyddslagen ska träda i kraft våren 2022.

11 Förhållande till lagstiftningen samt lagstiftningsordningen

Näringsfrihet och egendomsskydd

I propositionen finns en bestämmelse om företagares tillförlitlighet som är betydelsefull med tanke på näringsfriheten som tryggas i 18 § i grundlagen. Enligt förslaget kan tillsynsmyndigheten avbryta verksamheten och återkalla ett godkännande om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och den grund enligt vilken en företagare inte anses tillförlitlig till sin natur är väsentlig och allvarlig och företagaren trots uppmaning av myndigheten inte rättat till sin försummelse. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 6/2019 rd, s. 6–7) bedömt utredande av tillförlitligheten med tanke på inskränkning i näringsfriheten. Utskottet har ansett att det för att lagstiftningen ska vara proportionerlig är nödvändigt att möjligheten att återkalla tillstånd kopplas till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och till att eventuella anmärkningar och varningar till tillståndshavaren inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats. I 10 kap. i gällande lag ingår det bestämmelser om administrativa tvångsmedel, bland annat förelägganden, förbud och beslut om återkallelse av godkännande. I de allvarligaste fallen kan tillsynsmyndigheten förbjuda en verksamhet eller återkalla sitt godkännande. Med stöd av 65 § i den föreslagna lagen kan tillsynsmyndigheten avbryta en verksamhet om den väsentligt strider mot bestämmelserna och aktören inte iakttagit ett föreläggande eller förbud från tillsynsmyndigheten eller om aktören inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § i lagen. Dessutom kan tillsynsmyndigheten med stöd av 66 § återkalla ett godkännande antingen temporärt eller helt om aktören inte är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och försummelsen är väsentlig och allvarlig. Dessa åtgärder innebär inskränkningar i rätten

att utöva näring. När det gäller bestämmelser om näringsverksamhet har grundlagsutskottet brukat anse att återkallande av tillstånd får mer kännbara följder än avslag på tillståndsansökan. Därför har utskottet ansett att det för att lagstiftningen ska vara proportionerlig är nödvändigt att möjligheten att återkalla tillstånd kopplas till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och till att eventuella anmärkningar och varningar till tillståndshavaren inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats (se t.ex. GrUU 13/2014 rd). Det anses dock att förslagen uppfyller grundlagsutskottets krav. Tillämpningen av 65 § och 66 § kräver dock i princip att verksamheten orsakar eller kan orsaka en allvarlig fara. Förslaget kan i det avseendet anses uppfylla proportionalitetskraven. Förslagen kan anses uppfylla proportionalitetskraven, eftersom en aktör också har möjlighet att göra en korrigering av sin verksamhet till följd av tillsynsmyndighetens föreläggande eller förbud innan myndigheten kan återkalla godkännandet eller förbjuda verksamheten. Förslaget strider inte mot 18 § i grundlagen om vars och ens rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring.

Rätt att få uppgifter

I 50 § 2 mom. föreskrivs om tillsynsmyndighetens rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av tillsyn av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning. I enlighet med 2 § 3 mom. och 80 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för att kräva uppgifter av enskilda utfärdas genom lag, eftersom skyldigheten att lämna uppgifter berör en enskilds rättsliga ställning.

Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bl.a. vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (GrUU 21/2018 rd, s. 4, GrUU 17/2016 rd, s. 2–3 och de utlåtanden som nämns där). I propositionen är rätten att få uppgifter i 2 mom. bunden till nödvändighet.

Enligt det föreslagna 50 § 4 mom. har Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket för påförande av påföljdsavgift rätt att få nödvändiga uppgifter ur bötesregistret. Rätten att få uppgifter behövs för att man ska kunna iaktta förbudet mot dubbel straffbarhet, dvs. säkerställa att påföljdsavgift inte påförs den som redan dömts till bötesstraff för samma gärning i domstol.

Personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har nyligen sett över sin praxis i fråga om bestämmelser som gäller skydd för personuppgifter. Enligt utskottet är det i regel tillräckligt med tanke på 10 § 1 mom. i grundlagen att bestämmelserna uppfyller kraven enligt dataskyddsförordningen. Enligt utskottet bör skyddet för personuppgifter härfter i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nya nationella allmänna lagstiftningen. Lagstiftaren bör alltså vara restriktiv när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (se GrUU 14/2018 rd, s. 4–5).

Enligt 33 § i biproduktlagen ska aktörer inom biproduktbranschen och enligt 58 § laboratorier registrera sig. I uppgifterna ingår personuppgifter vilkas behandling hänför sig till fullgörande av en rättslig förpliktelse som ankommer på den personuppgiftsansvarige i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. I registren antecknas endast de uppgifter som är nödvändiga med tanke på tillsynen. Den behandling av personuppgifter som ingår i den föreslagna lagen anses nödvändiga för utförandet av tillsynen.

Det material som en myndighet har samlat i samband med utredningen av aktörs tillförlitlighet har uppkommit i en uppgift som innefattar utövning av offentlig makt. På behandling av sådana handlingar tillämpas de allmänna bestämmelserna om informationshantering i dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Om det vid utredningen av en aktörs tillförlitlighet framkommer personuppgifter som har samband med straffdomar eller förseelser, tillämpas kraven i artikel 10 i allmänna dataskyddsförordningen på dem. Enligt denna artikel får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.

Rättsregistercentralen får enligt 50 § 3 mom. på begäran lämna ut uppgifter ur bötesregistret endast till dem vars rätt att få dessa uppgifter regleras särskilt genom lag. Åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen genomförs genom de skyddsåtgärder som anges i 6 § 2 mom. i dataskyddslagen. Till dessa åtgärder hör bland annat att sörja för personalens kompetens och olika övervakningsmetoder och säkerställa att de tekniska systemen fungerar.

I propositionen anses det vara fråga om sådana i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen avsedda allmänna villkor som ska gälla för laglig behandling av personuppgifter och som kan anses överensstämma med dataskyddsförordningen. Lagförslaget uppfyller således också kraven enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen på att regleringen ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell. Behandlingen av personuppgifter kan från grundlagens perspektiv anses grunda sig på en godtagbar orsak och vara proportionell.

Hemfrid

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Enligt 10 § 3 mom. i grundlagen kan det genom lag föreskrivas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har var och en rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer. Enligt artikel 52 i stadgan ska varje begränsning i utövandet av dessa rättigheter vara föreskriven i lag och får endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter. Grundlagsutskottet anser att skyddet för hemfriden enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna inte till alla delar sammanfaller med 10 § 3 mom. i grundlagen.

Grundlagsutskottet har ansett att åtgärder som går in på hemfridsskyddade områden är godtagbara för att utreda brott, om åtgärden hänger samman med en konkret och specificerad anledning att misstänka att ett lagbrott har skett eller kommer att ske (t.ex. GrUU 37/2010 rd, s. 5, GrUU 32/2010 rd, s.11). Grundlagsutskottet har ofta framhållit att formuleringen i 10 § 3 mom. i grundlagen är absolut i den meningen att inspektioner som ingriper i hemfriden måste vara

kopplade till ett nödvändighetskrav (t.ex. GrUU 54/2014 rd, s. 3/I–II och de utlåtanden som det hänvisas till där).

Grundlagsutskottet har ansett att ingrepp i hemfriden för utredning av förseelser som är föga klandervärda inte motiveras av ett tungt vägande behov och uppfyller således inte proportionalitetskravet beträffande en begränsning av en grundläggande fri- eller rättighet (se t.ex. GrUU 40/2002 rd, s. 2 och GrUU 69/2002 rd, s. 2/II). Grundlagsutskottet har däremot i sin nyare praxis åtminstone i vissa fall ansett att inspektioner också kan tillåtas om det finns grundad anledning att misstänka sådana straffbara förseelser som allra högst ger ett bötestraff. Rätten att genomföra inspektion har kunnat kopplas ihop förutom med straffrättsligt straff också med ett förfarande som är sanktionerat med en straffavgift (se t.ex. GrUU 7/2004 rd, s. 2/II och GrUU 40/2010 rd, s. 3–4).

Utskottet har i dessa fall vid sin proportionalitetsbedömning fäst vikt vid bl.a. inspektioner för kontroll av hur offentliga medel används (GrUU 69/2002 rd, s. 2–3), inspektioner av lokaler som befinner sig i näringsidkarens bostad (GrUU 69/2002 rd, s. 2/I) och vid att det är fråga om en administrativ påföljdsavgift av straffkaraktär (GrUU 40/2010 rd, s. 3–4/I).

Grundlagsutskottet anser att åtgärder som begränsar skyddet för hemfriden bör vara tydligt och tillräckligt nära kopplade till någon grundlagsbestämmelse om grundläggande fri- och rättigheter för att åtgärderna ska kunna betraktas som nödvändiga i syfte att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 6/2019 rd, s. 3, GrUU 9/2019 rd, s. 3).

De föreslagna bestämmelserna om befogenheter i fråga om inspektioner grundar sig delvis på EU-lagstiftningen. Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska den behöriga myndighetens personal ha tillträde till aktörernas lokaler och tillgång till deras dokumentation. I artikel 14 i kontrollförordningen anges vad som ska granskas vid en kontroll, såsom transportmedel, lokaler och andra platser under aktörernas kontroll och deras omgivningar. Enligt artikel 15 ska aktörerna på begäran ge de behöriga myndigheternas personal tillgång till bl.a. aktörens lokaler, omgivningar och t.ex. aktörens datoriserade informationshanteringssystem.

Enligt 50 § 4 mom. i den föreslagna lagen får inspektioner i utrymmen som används för boende av permanent natur utföras endast av en myndighet. En inspektion får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att aktören har gjort sig skyldig till en i 72 § avsedd försummelse mot biproduktlagen eller orsakande av risk för spridning av djursjukdom som avses i 44 kap. 4 a § i strafflagen.

I fråga om utredning av överträdelser är det i bestämmelsen fråga om en konkret och specificerad misstanke. Rätten att utföra inspektion är i lagen bunden till det egendomsskydd som tryggas i 15 §, det allmännas skyldighet att främja hälsa enligt 19 § och den grundläggande miljö rättigheten enligt 20 § i grundlagen. Lagstiftningen kan enligt regeringens uppfattning anses uppfylla de villkor som anges i 10 § 3 mom. i grundlagen.

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Med tanke på offentlighetsprincipen i 12 § 2 mom. i grundlagen är den föreslagna 74 a § av betydelse, eftersom den gäller sekretess. I paragrafen föreslås bestämmelser om skydd för identiteten hos den som rapporterar om överträdelser. Enligt artikel 140 i kontrollförordningen ska personer som till den behöriga myndigheten rapporterar faktiska eller potentiella överträdelser skyddas mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling. Det är således ändamålsenligt att i den föreslagna lagen föreskriva om grunden för hemlighållande av

rapportörens identitet, även om huvudregeln för bestämmelser om grunder för hemlighållande är att bestämmelserna koncentreras till offentlighetslagen. I samband med totalöversynen av offentlighetslagstiftningen påpekade riksdagen att man bör vara restriktiv när det gäller att ta in sekretessbestämmelser i speciallagar (t.ex. GrUU 2/2008 rd s. 2 och GrUU 13/2000 rd).

Enligt 24 § 1 mom. 15 punkten i offentlighetslagen är uppgifter om inspektion som ankommer på en myndighet eller någon annan omständighet som har samband med en övervakningsåtgärd sekretessbelagda, om utlämnandet av uppgifterna skulle äventyra övervakningen eller dess syfte eller utan vägande skäl skulle vara ägnat att åsamka den som har del i saken skada. I motiveringen till punkten hänvisas det också till möjligheten att hemlighålla identiteten hos anmälaren eller den som på annat sätt tagit initiativ i syfte att öka de allmänna möjligheterna att genomföra tillsyn. Uppgifterna ska hållas hemliga också, om utlämnande av uppgifterna skulle leda till att tillsynsobjektet stämplas utan grund.

Dessutom tillämpas bestämmelserna om partsoffentlighet. Enligt 11 § i offentlighetslagen har den som i ett ärende är sökande eller anför besvär eller någon annan vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller (part) rätt att hos den myndighet som behandlar eller har behandlat ärendet ta del av en myndighetshandling som kan eller har kunnat påverka behandlingen, även om handlingen inte är offentlig. Enligt 11 § 2 mom. 1 punkten i offentlighetslagen har de dock inte denna rätt när utlämnande av uppgifterna skulle strida mot ett synnerligen viktigt allmänt intresse eller på motsvarande sätt mot ett synnerligen viktigt enskilt intresse. Att lämna ut information om rapporten av en överträdelse till den som är föremål för rapporten kan strida mot ett sådant synnerligen viktigt allmänt intresse som avses i offentlighetslagen om myndighetens möjlighet att få viktig information äventyras av att uppgifter lämnas ut. Att lämna ut uppgifter om anmälaren kan för sin del strida mot det viktiga enskilda intresse som avses i offentlighetslagen, om röjandet av anmälares identitet skulle äventyra anmälares säkerhet eller skyddet för privatlivet. Då ska partsoffentligheten begränsas. En förutsättning för att bestämmelsen ska kunna tillämpas är att det utifrån de omständigheter som framkommit i ärendet finns grundad anledning att bedöma att den som gjort anmälan är i behov av skydd.

Enligt kontrollförordningen bör dock vem som helst ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna. Den föreslagna bestämmelsen om skydd för identiteten behövs för att uppnå ett mål av allmänt intresse. För att förhindra spridning av djursjukdomar och med tanke på människors hälsa, djurs hälsa och välbefinnande samt livsmedelssäkerheten är det viktigt att misstänkta brister utan dröjsmål meddelas myndigheterna. En förutsättning för att anmälares identitet ska hållas hemlig är att det kan bedömas vara till skada för anmälaren att identiteten avslöjas.

Strävan efter att skydda anmälares identitet kan anses vara förenlig med den i 12 § 2 mom. i grundlagen tryggade offentlighetsprincipen och principen om tvingande skäl som krävs för begränsningar av offentlighetsprincipen. Den föreslagna bestämmelsen uppfyller kraven på proportionalitet, eftersom den endast gäller situationer där röjandet av identiteten kan orsaka anmälaren skada.

Administrativ påföljdsavgift

I 62 a § i propositionen föreskrivs om en administrativ påföljdsavgift inom biprodukttillsynen som påförs om bestämmelserna inte iakttas. Grundlagsutskottets vedertagna tolkning (GrUU 9/2012 rd, s. 2) är att en sådan avgift med avseende på 81 § i grundlagen varken är en skatt eller en avgift, utan en administrativ påföljd av sanktionskaraktär för en lagstridig gärning. Utskottet har i sak jämställt ekonomiska påföljder av straffkaraktär med straffrättsliga påföljder (GrUU 28/2014 rd s. 2/II, GrUU 57/2010 rd, GrUU 4/2001 rd, GrUU 32/2005 rd). Enligt 2 § 3 mom. i

grundlagen ska de allmänna grunderna för administrativa påföljdsavgifter anges i lag, eftersom det innebär utövning av offentlig makt att påföra en sådan typ av avgift (GrUU 10/2016 rd). I lagen måste det exakt och tydligt föreskrivas om grunderna för betalningsskyldigheten och avgiftens storlek, rättsskyddet för den betalningsskyldige och grunderna för verkställigheten av lagen (GrUU 32/2005 rd, GrUU 55/2005 rd). Dessutom har utskottet ansett att även om kravet på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen, som framgår av grundlagens 8 §, inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet ändå inte åsidosättas i ett sådant sammanhang.

Grundlagsutskottet har vid behandlingen av administrativa påföljder av straffkaraktär fäst vikt vid den s.k. ne bis in idem-regeln i artikel 4 i tilläggsprotokoll 7 till Europakonventionen. Regeln säger att ingen får lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han redan har blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat (GrUU 9/2012 rd). Påföljdsbestämmelser ska i så fall tolkas i överensstämmelse med skydd mot självinkriminering med beaktande av bland annat Europadomstolens rättspraxis. Detta skydd är ett av kriterierna för en rättvis rättegång på det sätt som avses 21 § i grundlagen (se GrUU 39/2014 rd, s. 4/I och RP 309/1993 rd, s. 74/II).

Avsikten med påföljdsavgiften inom biprodukttillsynen enligt den föreslagna paragrafen är att förhindra verksamhet som medför risk för spridning av djursjukdomar i syfte att skydda människors hälsa och egendom. Detta behövs för att uppnå ett mål av allmänt intresse. En del av de gärningar som för närvarande är straffbara som förseelser mot lagen överförs till att omfattas av regleringen om påföljdsavgift. Regleringen ska inte överlappa de gärningar som är straffbara enligt lagen. De försummelser som tillämpningen av avgiften ska omfatta ska vara enkla att bevisa och ska inte kräva några utredningsmässiga metoder. Den försumlige ska innan avgiften påförs ges en anmärkning, vilket gör det möjligt att rätta till försummelsen och undvika påföljd.

Den föreslagna paragrafen innehåller tillräckligt exakta bestämmelser om grunderna för betalningsskyldigheten och påföljdsavgiftens storlek liksom även om rättsskyddet för den betalningsskyldige och verkställigheten av påföljdsavgiften och preskriptionen av verkställigheten. Verkställbarheten av påföljdsavgiften bestäms enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Den behöriga myndighetens beslut om en administrativ påföljdsavgift är verkställbart när det har vunnit laga kraft.

Bemyndigande att utfärda förordning

I propositionen ingår två nya bemyndiganden att utfärda förordning. Till den föreslagna 24 § 2 mom. fogas ett nytt bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om små mängder fiskbiprodukter från livsmedelsanläggningar och vattenodlingar, som får grävas ned i marken eller föras till avstjälningsplatsen, samt om den tidsperiod under vilken mängden uppkommer, vilka avses i 1 mom. 6 och 7 punkten, utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom kan enligt 39 § 2 mom. genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om hur kadaver ska förvaras på lantgårdar. Detta bemyndigande att utfärda förordning gäller frågor av teknisk natur, som under vilka förhållanden och hur länge kadaver får förvaras på lantgården. Dessutom ändras i 56 § 4 mom. och 57 § 2 mom. statsrådets bemyndigande att utfärda förordning till jord- och skogsbruksministeriets bemyndigande att utfärda förordning. Bemyndigandena gäller innehåll i och inlämnande av anmälan och sammandrag, och de är ringa och av teknisk natur. Om innehållet i dessa anmälningar föreskrivs redan i huvudsak i EU:s lagstiftning.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Klām

Eftersom kontrollförordningen och genomförandeförordningen innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 52 § i lagen om animaliska biprodukter (517/2015),
ändras 16 och 18 §, 23 § 1 mom., 24 §, 28 § 2 mom., 29 §, 33 § 4 mom., 34 § rubriken och 1 mom., 35 a § rubriken och 1 mom., 49, 50, 53—59, 66, 69 och 70 §, 72 § rubriken och 1 mom. och 73 § 3 mom.,
av dem sådana de lyder 33 § 4 mom., 35 a § rubriken och 1 mom. i lagen 882/2018, 58 § i lagen 573/2021 och 73 § 3 mom. i lagen 59/2021, samt
fogas till 1 § ett nytt 2 mom., till 5 § ett nytt 2 mom., till 7 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 22 § ett nytt 2 mom., till 39 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 41 a, 51 a, och 63 a §, till 65 § ett nytt 3 mom., samt i lagen nya 74 a och 74 b § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det också om kompletterande bestämmelser om genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen.

5 §

Användning av biprodukter och undantag i fråga om användningen

Användning av biprodukter och därav framställda produkter eller undantag i fråga om användningen får inte orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

7 §

Förbud och begränsningar i fråga om utfodring

För utfodring av vilda djur får inte användas livsmedel av animaliskt ursprung vilka inte längre är avsedda att användas som livsmedel och inte matavfall.

16 §

Transport av obearbetad naturgödsel

I enlighet med artikel 21.2 andra stycket i förordningen om animaliska biprodukter krävs inte handelsdokument eller hälsointyg vid transport av obearbetad naturgödsel mellan lantgårdar och användare i Finland.

18 §

Godkännande av komponenter som blandas i vissa organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel

Livsmedelsverket godkänner sådana komponenter som avses i kapitel II avsnitt 1 punkt 2 i bilaga XI till genomförandeförordningen som blandas i sådana organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel av animaliskt ursprung som sprids på mark i Finland för att förhindra att blandningen används för utfodring.

I 1 mom. avsedda komponenter ska blandas i organiska gödselmedel eller jordförbättringsmedel som innehåller kött-benmjöl av kategori 2 eller bearbetat djurprotein om de används på gårdar med djurproduktion eller på områden som produktionsdjur har tillträde till. Blandningen ska förpackas i storsäckar på högst 1 000 kg.

22 §

Bortskaffande av biprodukter

Bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter får inte orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

23 §

Undantag i fråga om avlägsna områden

I avlägsna områden är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälningsplats tillåtet i enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter i fråga om följande biprodukter som härstammar från samma avlägsna område:

1) hela kadaver av nötkreatur, får och getter, djurparksdjur, pälsdjur, fjäderfå samt svin, hela kadaver av vattenlevande djur från vattenbruksanläggningar samt biprodukter från vild fisk i primärproduktion,

2) biprodukter av vattenlevande djur från anläggningar som tillverkar livsmedel som avses i artikel 3.9 i biproduktförordningen,

- 3) sådana biprodukter i kategorierna 2 och 3 av hästdjur, nötkreatur, svin, får och getter samt fjäderfä som härstammar från slakterier som slaktar högst 20 djurenheter per vecka och högst 1 000 djurenheter per år eller från fjäderfäslakterier som slaktar högst 150 000 fåglar som fjäderfä per år, eller från styckningsanläggningar som producerar högst 5 000 kg benfritt kött per vecka,
- 4) biprodukter i kategori 1, 2 eller 3 av sådana nötkreatur, svin samt får och getter som slaktats på lantgården för producentens egen livsmedelsanvändning.
-

24 §

Bortskaffande i hela landet genom nedgrävning i marken eller genom transport till avstjälningsplats

I enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälningsplats av följande biprodukter och därav framställda produkter tillåtet:

- 1) hela kadaver av renar, biprodukter från slakt av ren och från renstyckningsanläggningar samt biprodukter av ren från tekniska anläggningar,
- 2) hela kadaver av alpacka och lama,
- 3) hela kadaver och delar av kadaver av vilda djur som misstänks vara smittade av någon sjukdom som kan överföras till människor eller djur,
- 4) biprodukter från slakt och styckningsanläggningar av frilevande och hägnat vilt, med undantag för hägnade vildsvin och bisonoxar,
- 5) biprodukter från hästdjur som slaktats på lantgården för producentens eget bruk som livsmedel,
- 6) biprodukter av i artikel 3.9 i förordningen om animaliska biprodukter avsedda vattendjur från anläggningar för tillverkning av livsmedel, dock endast högst 50 kilogram per vecka,
- 7) hela döda vattendjur från vattenbruksanläggningar, dock endast högst 50 kilogram per vecka,
- 8) biprodukter från fjäderfä och hardjur som slaktats på primärproduktionsgårdar, kadaver av hardjur samt kadaver, ägg och biprodukter från ruvningsanläggningar av fåglar som räknas som fjäderfä från djurhållningsplatser med under 100 fåglar,
- 9) dödfödd avkomma till nötkreatur, får och getter, svin, fjäderfä, pälsdjur samt djurparksdjur.

28 §

Bortskaffande av döda sällskapsdjur, hästdjur och bin

Döda bin och biprodukter från biodling får i enlighet med artikel 19.1 f i förordningen om animaliska biprodukter bortskaffas genom nedgrävning i marken eller genom förbränning på öppen eld.

29 §

Förbud mot bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld

Bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld är förbjudet i hela landet med undantag för bortskaffande av döda bin och biprodukter från biodling som avses i 28 § 2 mom.

33 §

Registrering av driftansvariga och anläggningar samt godkännande av anläggningar

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte på sådana anläggningar som kräver tillstånd eller registrering enligt miljöskyddslagen som använder gödsel från produktionsdjur eller kött-benmjöl som bränsle och i samband med vilka inte hålls produktionsdjur.

34 §

Livsmedelsverkets behörighet

Livsmedelsverket ska registrera

- 1) foderblandningscentraler,
 - 2) driftansvariga och anläggningar som producerar organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel, när godkännande i enlighet med artikel 24.1 f i förordningen om animaliska biprodukter inte krävs,
 - 3) anläggningar som producerar produkter som avses i artikel 36 i förordningen om animaliska biprodukter, med undantag för anläggningar som producerar produkter som avses i bilaga XIII till genomförandeförordningen,
 - 4) transportföretag, med undantag för transportföretag som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten i avfallslagen och är registrerade i avfallshanteringsregistret, vilka transporterar biprodukter och därav framställda produkter till avstjälpningsplatser, avfallsförbränningsanläggningar eller biogas- och komposteringsanläggningar,
 - 5) driftansvariga som ansvarar för insamlingsställen för sådant matavfall som avses i artikel 8 f i förordningen av animaliska biprodukter och som samlas in från transportmedel i internationell trafik,
 - 6) förmedlare som verkar enbart som återförsäljare och som inte i något skede förvarar biprodukter eller därav framställda produkter i sina utrymmen,
 - 7) driftansvariga som använder biprodukter eller därav framställda produkter för forskningsändamål,
 - 8) sådana driftansvariga som avses i 11 § 2 och 3 mom.,
 - 9) sådana anläggningar som avses i artikel 23 i förordningen om animaliska biprodukter och som fungerar i samband med ett slakteri.
 - 10) djurhållningsplatser som använder organisk gödsel eller jordförbättringsmedel som innehåller kött-benmjöl av kategori 2 eller bearbetat djurprotein i jord som är avsedd som betesmark för produktionsdjur eller där produktionsdjur utfodras med växtlighet från sådan mark,
 - 11) oljekemiska anläggningar som behandlar biprodukter.
-

35 a §

Användning av biprodukter som bränsle i andra anläggningar än sådana som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller registreringspliktiga

Kommunalveterinären godkänner anläggningar som använder naturgödsel från produktionsdjur eller kött-benmjöl som bränsle. På det undantag gällande användning av gödsel som bränsle som avses i punkt C och på den användning av kött-benmjöl som avses i punkt D i kapitel V i bilaga III till genomförandeförordningen tillämpas 221 c och 221 d § i miljöskyddslagen.

5 kap

Utövande av verksamhet

39 §

Driftansvarigas skyldigheter

Närmare bestämmelser om förhållanden i vilka biprodukter som avses i artikel 21.1 i biproduktsförordningen ska lagras på lantgårdar kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet

41 a §

Aktörers tillförlitlighet

En aktör ska vara tillförlitlig. Livsmedelsverket kan av Enheten för utredning av grå ekonomi begära en i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) avsedd fullgöranderapport över aktören.

En aktör anses inte vara tillförlitlig om aktören

1) under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen av tillförlitligheten i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för tryggnad av säker användning och bortskaffande av biprodukter eller för iakttagandet av bestämmelserna om biprodukter,

2) under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen av tillförlitligheten i sin verksamhet upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller

3) har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på aktörens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder.

Om aktören är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller har motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), vilka har en direkt eller indirekt koppling till en aktör eller till personer som avses i 2 mom.

49 §

Tillsynsplan

Livsmedelsverket ska göra upp en årlig riskbaserad riksomfattande tillsynsplan för att ordna tillsynen. I planen ska anges grunderna för riskbedömningen av de olika tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen.

Regionförvaltningsverket ska utarbeta en regional plan för ordnandet av biproduktstillsynen som baserar sig på den riksomfattande tillsynsplanen.

50 §

Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

Bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som gäller inspektioner och provtagningar finns i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen.

Tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens biproduktlagstiftning, få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av tillsyn.

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det register som avses i 46 § i lagen om verkstälighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgift som avses i 63 a § i denna lag.

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur företagare skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om företagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att bedöma den tillförlitlighet som avses i 41 a § i denna lag eller för avbrytande av verksamhet som avses i 65 § i denna lag eller för återkallelse av godkännande som avses i 66 § i denna lag.

Inspektioner och provtagningar i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 44 kap. 4 a § i strafflagen (39/1889), eller om det är fråga om sådan försummelse mot biproduktlagen som avses i 72 § och om kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa. Inspektion i sådana utrymmen får utföras endast av en myndighet.

51 a §

Myndigheters rätt att på eget initiativ överlämna uppgifter

Utöver vad som bestäms i 8 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs får tillsynsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna dessutom på eget initiativ överlämna sådana uppgifter som myndigheten fått vid utövandet av tillsynen och som är nödvändiga för de myndigheter som avses i miljöskyddslagen för utförandet av lagstadgade tillsynsuppgifter som gäller miljöskyddet.

53 §

Nationella referenslaboratorier

Livsmedelsverket verkar som nationellt referenslaboratorium som avses i artikel 100 i kontrollförordningen.

Jord- och skogsbruksministeriet utser på framställning av Livsmedelsverket ett laboratorium i en medlemsstat eller i ett tredjeland inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till nationellt referenslaboratorium i fråga om en sådan djursjukdom där det inte är möjligt att ordna referenslaboratorieverksamhet i Finland.

54 §

Officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll

Livsmedelsverket utser på ansökan de officiella laboratorier som avses i artikel 37 i kontrollförordningen. Livsmedelsverket verkar också självt som officiellt laboratorium.

Livsmedelsverket utser på ansökan en bearbetningsanläggnings laboratorium för egenkontroll, om det uppfyller kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 5 i bilaga IV till genomförandeförordningen och en biogas- och komposteringsanläggnings laboratorium för egenkontroll, om det uppfyller kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 4 och avsnitt 2 punkt 4 i bilaga V till förordningen.

55 §

Undersökning av prover

Undersökningar av prover som tagits i samband med myndighetstillsyn och andra myndighetsåtgärder ska utföras i Livsmedelsverket, i ett utsett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

De egenkontrollprov som ska undersökas enligt en anläggnings plan för egenkontroll och som krävs enligt förordningen om animaliska biprodukter ska undersökas i ett godkänt egenkontrolllaboratorium, i ett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

56 §

Officiella laboratoriers och godkända egenkontrolllaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på att biprodukter eller därav framställda produkter strider mot bestämmelserna. Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska anmäla undersökningar som rör uppföljning av och tillsyn över sjukdomar och smittor som möjligen direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor och resultaten av dessa undersökningar till Livsmedelsverket samt sända proverna och de mikrobstammar som isolerats i undersökningarna till ett nationellt referenslaboratorium.

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska på Livsmedelsverkets begäran lämna ett sammandrag av undersökningarna och undersökningsresultaten enligt 55 §. Sammandragen får inte innehålla personuppgifter eller identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål meddela Livsmedelsverket om det sker väsentliga förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden och sammandrag utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

57 §

Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran lämna de uppgifter till Livsmedelsverket och Institutet för hälsa och välfärd som de behöver för epidemiologisk uppföljning. De uppgifter som lämnas till Institutet för hälsa och välfärd får inte innehålla identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelsverket ska utöva tillsyn över de laboratorier som avses i 53 § 2 mom. och 54 § och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Livsmedelsverket för register över de laboratorier som verket utsett och godkänt enligt 54 §. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter, uppgifter om verksamheten, metoder som omfattas av godkännandet, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna och uppgifter om återkallande av utseende eller godkännande.

59 §

Avgifter som tas ut till staten för myndigheternas prestationer

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för statliga myndigheters tillsyn enligt denna lag och Europeiska unionens bestämmelser om animaliska biprodukter finns i avdelning II kapitel VI i kontrollförordningen. Därtill tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Regionförvaltningsverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärernas prestationer om det förfarande som ska iakttas vid fakturering av kommunalveterinärernas prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

63 a §

Påföljdsavgift inom biprodukttillsynen

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket kan ålägga en företagare att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom biprodukttillsynen, om företagaren försummar

1) bokföringsskyldighet som avses i 31 § 1 mom. eller anmälningsskyldighet som avses i 31 § 2 mom.

2) anmälningsskyldighet eller ansökan om godkännande som avses i 33 §,

3) skyldigheten att anmäla om kadaverutfodringsplats som avses i 33 a § 2 mom.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften påförs inte eller avgiften påförs till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som är anhängigt vid en domstol, eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift har påförts en fysisk person, får en domstol inte döma ut ett straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades. Påföljdsavgiften avskrivs när en betalningsskyldig fysisk person avlider. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter. Om verkställighet av påföljdsavgift föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

65 §

Avbrytande av verksamheten

Verksamheten kan dessutom avbrytas om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

66 §

Återkallande av godkännanden samt förbud mot verksamhet

Beslut om tillfälligt eller slutgiltigt återkallande av godkännanden i enlighet med artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter ska fattas av den behöriga myndighet som har godkänt anläggningen, och beslut om förbud mot verksamhet ska fattas av den behöriga myndighet som har registrerat eller godkänt den driftansvarige eller anläggningen .

Godkännande kan dessutom återkallas tillfälligt eller slutgiltigt om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

69 §

Återkallande av utseende och godkännande av laboratorium

Jord- och skogsbruksministeriet kan återkalla utseendet av ett nationellt referenslaboratorium som avses i 53 § 2 mom. om referenslaboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots jord- och skogsbruksministeriets föreläggande.

Livsmedelsverket kan återkalla utseendet av ett officiellt laboratorium som avses i 54 § 1 mom. helt eller i fråga om vissa uppgifter om laboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven för utseendet enligt kontrollförordningen eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium som avses i 54 § 2 mom. om egenkontrolllaboratoriet inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande som avses i det nämnda momentet eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Livsmedelsverket kan också återkalla utseendet av ett laboratorium som avses i 2 mom. och godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium som avses i 3 mom. för den tid som krävs för att behandla ärendet, om bristen i laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

70 §

Vite och hot om tvångsutförande

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket kan förena ett föreläggande som avses i 63 §, ett förbud som avses i 64 § eller ett föreläggande om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som avses i 67 § med vite eller med hot om att det som försumrats utförs på den försumliges bekostnad.

11 kap

Särskilda bestämmelser

72 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) bryter mot denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i strid med kraven i förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen genom att samla in, transportera, hantera, behandla, omvandla, bearbeta, lagra, släppa ut på marknaden, distribuera, använda eller bortskaffa biprodukter och därav framställda produkter,

2) bryter mot ett föreläggande om fullgörande av skyldighet som meddelats med stöd av 63 §, ett förbud som utfärdats med stöd av 64 § eller ett beslut om avbrytande av verksamhet som utfärdats med stöd av 65 §,

3) fortsätter sin verksamhet trots att godkännandet eller registreringen med stöd av 66 § eller artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter tillfälligt eller slutgiltigt återkallats eller verksamheten förbjudits, eller

4) bryter mot ett beslut om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som fattats med stöd av 67 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om animaliska biprodukter dömas till böter.

73 §

Ändringssökande

I beslut som fattas med stöd av denna lag, förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen, utom beslut om påföljdsavgift inom biprodukttillsynen, som avses i 63 a §, kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söktes bestämmer något annat.

74 a §

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Om en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten om ett verkligt eller misstänkt brott mot bestämmelser vars efterlevnad myndigheten utövar tillsyn över har inlämnats av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om med beaktande av omständigheterna ett röjande av personens identitet kan bedömas orsaka personen skada.

74 b §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag och biproduktförordningen och de handlingar som hänför sig till ärendet får undertecknas maskinellt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 29 punkten
sådan det lyder i lagen 488/2021, och
fogas till 6 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016,
1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019, 1399/2019,
624/2020, 1264/2020, 488/2021, 690/2021, 763/2021 och 1134/2021 en ny punkt 30 som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

- _____
- 29) utredning av tillförlitligheten hos aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen enligt 5 § i lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter (487/2021),
 - 30) utredning av tillförlitligheten hos företagare som avses i 41 a § i lagen om animaliska biprodukter.
- _____

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § 2 mom. i lagen om verkställighet av böter (672/2002), sådant det lyder i lag 267/2022, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1110/2019), en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189–192 § i fordonslagen (82/2021), en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (1263/2020), en påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen enligt 67 § i livsmedelslagen (297/2021). (9.4.2021/298), en påföljdsavgift inom djursjukdomstillsynen enligt 94 a § i djursjukdomslagen samt en påföljdsavgift inom tillsynen över identifiering och registrering av djur enligt 36 § och en avgift för trafikförseelse som påförs för åsidosättande av skyldigheten att medföra och visa upp djurets identitetshandling som avses i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021), en påföljdsavgift inom tillsynen över ekologisk produktion som avses i 38 § i lagen om ekologisk produktion (1330/2021), en påföljdsavgift som avses i 8 och 9 § i lagen om överensstämmelse för skodon och textilprodukter

RP 89/2022 rd

(265/2022) samt en påföljdsavgift inom biprodukttillsynen enligt 63 a § i lagen om animaliska biprodukter (517/2015).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 2 juni 2022

Statsminister

Sanna Marin

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

1.

Lag

om ändring av om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut:
upphävs 52 § i lagen om animaliska biprodukter (517/2015),
ändras 16 och 18 §, 23 § 1 mom., 24 §, 28 § 2 mom., 29 §, 33 § 4 mom., 34 § rubriken och 1 mom., 35 a § rubriken och 1 mom., 49, 50, 53—59, 66, 69 och 70 §, 72 § rubriken och 1 mom. och 73 § 3 mom.,
 av dem sådana de lyder 33 § 4 mom., 35 a § rubriken och 1 mom. i lagen 882/2018, 58§ i lagen 573/2021 och 73 § 3 mom. i lagen 59/2021, samt
fogas till 1 § ett nytt 2 mom., till 5 § ett nytt 2 mom., till 7 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 22 § ett nytt 2 mom., till 39 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 41 a, 51 a, och 63 a §, till 65 § ett nytt 3 mom., samt i lagen nya 74 a och 74 b § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det också om kompletterande bestämmelser om genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen.

5 §

5 §

Användning av biprodukter och undantag i fråga om användningen

Användning av biprodukter och undantag i fråga om användningen

Användning av biprodukter och därav framställda produkter eller undantag i fråga om användningen får inte orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

7 §

7 §

Förbud och begränsningar i fråga om utfodring

Förbud och begränsningar i fråga om utfodring

För utfodring av vilda djur får inte användas livsmedel av animaliskt ursprung vilka inte längre är avsedda att användas som livsmedel och inte matavfall.

16 §

16 §

Transport av obearbetad naturgödsel

Transport av obearbetad naturgödsel

I enlighet med artikel 21.2 andra stycket i förordningen om animaliska biprodukter krävs inte handelsdokument eller hälsointyg vid transport av obearbetad naturgödsel mellan lantgårdar och användare i Finland. *Sådan obearbetad naturgödsel som avses i artikel 13 f i den förordningen får användas för gödsling.*

I enlighet med artikel 21.2 andra stycket i förordningen om animaliska biprodukter krävs inte handelsdokument eller hälsointyg vid transport av obearbetad naturgödsel mellan lantgårdar och användare i Finland.

18 §

18 §

Godkännande av komponenter som blandas i vissa organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel

Godkännande av komponenter som blandas i vissa organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner sådana komponenter som avses i kapitel II avsnitt 1 punkt 2 i bilaga XI till genomförandeförordningen som blandas i sådana organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel av animaliskt ursprung som sprids på mark i Finland

Livsmedelsverket godkänner sådana komponenter som avses i kapitel II avsnitt 1 punkt 2 i bilaga XI till genomförandeförordningen som blandas i sådana organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel av animaliskt ursprung som sprids på mark i Finland för att

Gällande lydelse

för att förhindra att blandningen används för utfodring.

Det krävs dock inte att i 1 mom. avsedda komponenter blandas i gödselmedel och jordförbättringsmedel som förpackas i storsäckar på högst 1 000 kg och som används till landskapsanpassning, grönområdesbyggande, trädgårdsodling eller köksträdgårdar.

22 §

Bortskaffande av biprodukter

23 §

Undantag i fråga om avlägsna områden

I avlägsna områden är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälningsplats tillåtet i enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter i fråga om följande biprodukter som härstammar från samma avlägsna område:

1) hela kadaver av nötkreatur, får och getter, djurparksdjur, pälsdjur, fjäderfä samt svin,

2) sådana biprodukter i kategorierna 2 och 3 av nötkreatur, svin, får och getter samt fjäderfä som härstammar från slakterier som slaktar högst 20 djurenheter per vecka och högst 1 000 djurenheter per år eller från fjäderfäslakterier som slaktar högst 150 000 fåglar som fjäderfä per år, eller från styckningsanläggningar som producerar högst 5 000 kg benfritt kött per vecka,

3) biprodukter i kategori 1, 2 eller 3 av sådana nötkreatur, svin samt får och getter som slaktats på lantgården för producentens egen livsmedelsanvändning.

Föreslagen lydelse

förhindra att blandningen används för utfodring.

I 1 mom. avsedda komponenter ska blandas i organiska gödselmedel eller jordförbättringsmedel som innehåller kött-benmjöl av kategori 2 eller bearbetat djurprotein om de används på gårdar med djurproduktion eller på områden som produktionsdjur har tillträde till. Blandningen ska förpackas i storsäckar på högst 1 000 kg.

22 §

Bortskaffande av biprodukter

Bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter får inte orsaka fara för människors och djurs hälsa eller för miljön.

23 §

Undantag i fråga om avlägsna områden

I avlägsna områden är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälningsplats tillåtet i enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter i fråga om följande biprodukter som härstammar från samma avlägsna område:

1) hela kadaver av nötkreatur, får och getter, djurparksdjur, pälsdjur, fjäderfä samt svin, hela kadaver av vattenlevande djur från vattenbruksanläggningar samt biprodukter från vild fisk i primärproduktion,

2) biprodukter av vattenlevande djur från anläggningar som tillverkar livsmedel som avses i artikel 3.9 i biproduktförordningen,

3) sådana biprodukter i kategorierna 2 och 3 av hästdjur, nötkreatur, svin, får och getter samt fjäderfä som härstammar från slakterier som slaktar högst 20 djurenheter per vecka och högst 1 000 djurenheter per år eller från

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fjäderfäslakterier som slaktar högst 150 000 fåglar som fjäderfä per år, eller från styckningsanläggningar som producerar högst 5 000 kg benfritt kött per vecka,

4) biprodukter i kategori 1, 2 eller 3 av sådana nötkreatur, svin samt får och getter som slaktats på lantgården för producentens egen livsmedelsanvändning.

24 §

24 §

Bortskaffande i hela landet genom nedgrävning i marken eller genom transport till avstjälpningsplats

Bortskaffande i hela landet genom nedgrävning i marken eller genom transport till avstjälpningsplats

I enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälpningsplats av följande biprodukter och därav framställda produkter tillåtet:

1) hela kadaver av renar, biprodukter från slakt av ren och från renstyckningsanläggningar samt biprodukter av ren från tekniska anläggningar,

2) hela kadaver av alpacka och lama,

3) hela kadaver och delar av kadaver av vilda djur som misstänks vara smittade av någon sjukdom som kan överföras till människor eller djur,

4) biprodukter från slakt och styckningsanläggningar av frilevande och hägnat vilt, med undantag för hägnade vildsvin och bisonoxar, *samt av hägnade hardjur,*

5) biprodukter från slakt av häst och från häststyckningsanläggningar,

6) biprodukter av i artikel 3.9 i förordningen om animaliska biprodukter avsedda vattendjur från anläggningar för tillverkning av livsmedel,

7) hela döda vattendjur från vattenbruksanläggningar,

8) biprodukter från fjäderfä och hardjur som slaktats på lantgården, kadaver av hardjur samt kadaver av fåglar som räknas som fjäderfä från djurhållningsplatser med under 100 fåglar,

I enlighet med artikel 19.1 b i förordningen om animaliska biprodukter är bortskaffande genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälpningsplats av följande biprodukter och därav framställda produkter tillåtet:

1) hela kadaver av renar, biprodukter från slakt av ren och från renstyckningsanläggningar samt biprodukter av ren från tekniska anläggningar,

2) hela kadaver av alpacka och lama,

3) hela kadaver och delar av kadaver av vilda djur som misstänks vara smittade av någon sjukdom som kan överföras till människor eller djur,

4) biprodukter från slakt och styckningsanläggningar av frilevande och hägnat vilt, med undantag för hägnade vildsvin och bisonoxar,

5) biprodukter från hästdjur som slaktats på lantgården för producentens eget bruk som livsmedel,

6) biprodukter av i artikel 3.9 i förordningen om animaliska biprodukter avsedda vattendjur från anläggningar för tillverkning av livsmedel, *dock endast högst 50 kilogram per vecka,*

7) hela döda vattendjur från vattenbruksanläggningar, *dock endast högst 50 kilogram per vecka,*

8) biprodukter från fjäderfä och hardjur som slaktats på *primärproduktionsgårdar*, kadaver av hardjur samt kadaver, *ägg och biprodukter*

Gällande lydelse

9) dödfödd avkomma till nötkreatur, får och getter, svin, fjäderfä, pälsdjur samt djurparksdjur.

28 §

Bortskaffande av döda sällskapsdjur, hästdjur och bin

Döda bin och biprodukter från biodling får i enlighet med artikel 19.1 f i förordningen om animaliska biprodukter bortskaffas genom nedgrävning i marken.

29 §

Förbud mot bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld

Bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld är förbjudet i hela landet.

33 §

Registrering av driftansvariga och anläggningar samt godkännande av anläggningar

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på sådana enligt miljöskyddslagen tillstånd- eller registreringspliktiga anläggningar som använder naturgödsel från produktionsdjur som bränsle och i anslutning till vilka det inte hålls produktionsdjur.

34 §

Livsmedelssäkerhetsverkets behörighet

Livsmedelssäkerhetsverket ska registrera
1) foderblandningscentraler,

Föreslagen lydelse

från ruvningsanläggningar av fåglar som räknas som fjäderfä från djurhållningsplatser med under 100 fåglar,

9) dödfödd avkomma till nötkreatur, får och getter, svin, fjäderfä, pälsdjur samt djurparksdjur.

28 §

Bortskaffande av döda sällskapsdjur, hästdjur och bin

Döda bin och biprodukter från biodling får i enlighet med artikel 19.1 f i förordningen om animaliska biprodukter bortskaffas genom nedgrävning i marken *eller genom förbränning på öppen eld.*

29 §

Förbud mot bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld

Bortskaffande av biprodukter genom förbränning på öppen eld är förbjudet i hela landet *med undantag för bortskaffande av döda bin och biprodukter från biodling som avses i 28 § 2 mom.*

33 §

Registrering av driftansvariga och anläggningar samt godkännande av anläggningar

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte på sådana *anläggningar som kräver tillstånd eller registrering enligt miljöskyddslagen som använder gödsel från produktionsdjur eller kött-benmjöl som bränsle och i samband med vilka* inte hålls produktionsdjur.

34 §

Livsmedelsverkets behörighet

Livsmedelsverket ska registrera
1) foderblandningscentraler,

Gällande lydelse

2) driftansvariga och anläggningar som producerar organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel, när godkännande i enlighet med artikel 24.1 f i förordningen om animaliska biprodukter inte krävs,

3) anläggningar som producerar produkter som avses i artikel 36 i förordningen om animaliska biprodukter, med undantag för anläggningar som producerar produkter som avses i bilaga XIII till genomförandeförordningen,

4) transportföretag, med undantag för transportföretag som är registrerade i avfallshanteringsregistret, som transporterar biprodukter och därav framställda produkter till avstjälningsplatser, avfallsförbränningsanläggningar eller biogas- och komposteringsanläggningar,

5) driftansvariga som ansvarar för insamlingsställen för sådant matavfall som avses i artikel 8 f i förordningen av animaliska biprodukter och som samlas in från transportmedel i internationell trafik,

6) förmedlare som verkar enbart som återförsäljare och som inte i något skede förvarar biprodukter eller därav framställda produkter i sina utrymmen,

7) driftansvariga som använder biprodukter eller därav framställda produkter för forskningsändamål,

8) sådana driftansvariga som nämns i 11 § 2 och 3 mom.,

9) sådana anläggningar som avses i artikel 23 i förordningen om animaliska biprodukter och som fungerar i samband med ett slakteri.

Föreslagen lydelse

2) driftansvariga och anläggningar som producerar organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel, när godkännande i enlighet med artikel 24.1 f i förordningen om animaliska biprodukter inte krävs,

3) anläggningar som producerar produkter som avses i artikel 36 i förordningen om animaliska biprodukter, med undantag för anläggningar som producerar produkter som avses i bilaga XIII till genomförandeförordningen,

4) transportföretag, med undantag för transportföretag som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten i avfallslagen och är registrerade i avfallshanteringsregistret, vilka transporterar biprodukter och därav framställda produkter till avstjälningsplatser, avfallsförbränningsanläggningar eller biogas- och komposteringsanläggningar,

5) driftansvariga som ansvarar för insamlingsställen för sådant matavfall som avses i artikel 8 f i förordningen av animaliska biprodukter och som samlas in från transportmedel i internationell trafik,

6) förmedlare som verkar enbart som återförsäljare och som inte i något skede förvarar biprodukter eller därav framställda produkter i sina utrymmen,

7) driftansvariga som använder biprodukter eller därav framställda produkter för forskningsändamål,

8) sådana driftansvariga som avses i 11 § 2 och 3 mom.,

9) sådana anläggningar som avses i artikel 23 i förordningen om animaliska biprodukter och som fungerar i samband med ett slakteri.

10) *djurhållningsplatser som använder organisk gödsel eller jordförbättringsmedel som innehåller kött-benmjöl av kategori 2 eller bearbetat djurprotein i jord som är avsedd som betesmark för produktionsdjur eller där produktionsdjur utfodras med växtlighet från sådan mark,*

11) *oljekemiska anläggningar som behandlar biprodukter.*

Gällande lydelse

35 a §

Användning av naturgödsel som bränsle i andra anläggningar än sådana som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller registreringspliktiga

Kommunalveterinären godkänner anläggningar som använder naturgödsel från produktionsdjur som bränsle. På det undantag och den övergångsperiod som avses i kapitel V.C punkt 4 i bilaga III till genomförandeförordningen tillämpas 221 d § i miljöskyddslagen.

5 kap

Utövande av verksamhet

39 §

Driftansvarigas skyldigheter

Föreslagen lydelse

35 a §

*Användning av **biprodukter** som bränsle i andra anläggningar än sådana som enligt miljöskyddslagen är tillstånds- eller registreringspliktiga*

Kommunalveterinären godkänner anläggningar som använder naturgödsel från produktionsdjur *eller kött-benmjöl* som bränsle. På det undantag *gällande användning av gödsel som bränsle som avses i punkt C och på den användning av kött-benmjöl som avses i punkt D i kapitel V* i bilaga III till genomförandeförordningen tillämpas 221 c och 221 d § i miljöskyddslagen.

5 kap

Utövande av verksamhet

39 §

Driftansvarigas skyldigheter

Närmare bestämmelser om förhållanden i vilka biprodukter som avses i artikel 21.1 i bi-produktsförordningen ska lagras på lantgårdar kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet

41 a §

Aktörers tillförlitlighet

En aktör ska vara tillförlitlig. Livsmedelsverket kan av Enheten för utredning av grå ekonomi begära en i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) avsedd fullgöranderapport över aktören.

En aktör anses inte vara tillförlitlig om aktören

1) under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen av tillförlitligheten i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för tryggnade av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

säker användning och bortskaffande av biprodukter eller för iakttagandet av bestämmelserna om biprodukter,

2) under innevarande år eller under tre kalenderår före bedömningen av tillförlitligheten i sin verksamhet upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller

3) har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på aktörens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder.

Om aktören är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller har motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), vilka har en direkt eller indirekt koppling till en aktör eller till personer som avses i 2 mom.

49 §

Tillsynsplan

Livsmedelssäkerhetsverket ska göra upp en årlig riskbaserad riksomfattande tillsynsplan för att ordna biproduktstillsynen. I planen ska anges grunderna för riskbedömningen av de olika tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen.

49 §

Tillsynsplan

Livsmedelsverket ska göra upp en årlig riskbaserad riksomfattande tillsynsplan för att ordna biproduktstillsynen. I planen ska anges grunderna för riskbedömningen av de olika tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen.

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om tillsynsplanerna och innehållet i dem samt om genomförandet av tillsynen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

50 §

Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

Tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna har rätt att för tillsynsändamål genomföra de åtgärder som föreskrivs i denna lag, i förordningen om animaliska biprodukter och i genomförandeförordningen, att få tillträde till platser där biprodukter och därav framställda produkter samt handlingar som rör dessa hanteras, används eller förvaras, att inspektera transportmedel och den driftansvariges bokföring samt att avgiftsfritt ta behövliga prover av biprodukter och därav framställda produkter. Vid inspektionen kan även en representant för en annan myndighet vara närvarande.

Inspektioner i lokaler och utrymmen som används för boende av permanent natur får endast utföras av myndigheter. I sådana lokaler och utrymmen får en inspektion utföras endast om inspektionsbefogenheten grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning eller om inspektionen är nödvändig för att utreda omständigheter som är föremål för inspektionen och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 44 kap. 4 a § i strafflagen (39/1889) och inspektionen är nödvändig för utredning av brott.

Tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna har rätt att av en driftansvarig få de uppgifter och handlingar som behövs för den inspektion och tillsyn som det föreskrivs om i denna lag och i förordningen om animaliska biprodukter och genomförandeförordningen. En driftansvarig ska på begäran lämna tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna alla uppgifter som behövs för inspektionen och tillsynen.

Bestämmelserna i 1–3 mom. om finländska myndigheters inspektionsrätt och rätt att få uppgifter gäller också Europeiska unionens inspektörer. Tillsynsmyndigheten ska vid

Föreslagen lydelse

Regionförvaltningsverket ska utarbeta en regional plan för ordnandet av biproduktstillsynen som baserar sig på den riksomfattande tillsynsplanen.

50 §

Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

Bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som gäller inspektioner och provtagningar finns i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen.

Tillsynsmyndigheten och de auktoriserade inspektörerna tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, aktörer och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag eller Europeiska unionens biproduktlagstiftning, få de uppgifter som är nödvändiga för utförande av tillsyn.

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det register som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgift som avses i 63 a § i denna lag

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur företagare skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om företagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att bedöma den tillförlitlighet som avses i 41 a § i denna lag eller för avbrytande av verksamhet som avses i 65 § i denna lag eller för återkallelse av godkännande som avses i 66 § i denna lag.

Inspektioner och provtagningar i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 44 kap.

Gällande lydelse

dessa inspektioner samarbeta med Europeiska unionens inspektörer.

Bestämmelser om inspektions- och tillsynsförfarandet finns i artiklarna 3–10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (kontrollförordningen). Närmare bestämmelser om förfarandet vid inspektion och tillsyn samt om provtagning och undersökning får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Föreslagen lydelse

4 a § i strafflagen (39/1889), eller om det är fråga om sådan försummelse mot biproduktlagen som avses i 72 § och om kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa. Inspektion i sådana utrymmen får utföras endast av en myndighet.

51 a §

Myndigheters rätt att på eget initiativ överlämna uppgifter

Utöver vad som bestäms i 8 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs får tillsynsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna dessutom på eget initiativ överlämna sådana uppgifter som myndigheten fått vid utövandet av tillsynen och som är nödvändiga för de myndigheter som avses i miljöskyddslagen för utförandet av lagstadgade tillsynsuppgifter som gäller miljöskyddet.

52 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretessplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemligheter eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessplikten lämnas ut till (10.8.2018/690)

1) statliga och kommunala myndigheter för uppgifter enligt denna lag,

(upphävs)

Gällande lydelse

2) åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott,

3) utländska organ och inspektörer, om detta förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland.

53 §

Nationella referenslaboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. Bestämmelser om de krav som ställs på nationella referenslaboratorier och om laboratoriernas uppgifter finns i artikel 33 i kontrollförordningen.

54 §

Godkända laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner på ansökan laboratorier som undersöker myndighetsprover och bearbetningsanläggningars samt biogas- och komposteringsanläggningars laboratorier för egenkontroll. Ett laboratorium kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

Laboratorier som undersöker myndighetsprover ska uppfylla kraven i artikel 12.2 i kontrollförordningen.

En bearbetningsanläggnings laboratorium för egenkontroll ska uppfylla kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 5 i bilaga IV till genomförandeförordningen och en biogas- och komposteringsanläggnings laboratorium för egenkontroll kraven i kapitel I och II i bilaga V till genomförandeförordningen.

Om ett laboratorium inte uppfyller de krav som avses i denna paragraf men bristerna inte äventyrar undersökningarnas tillförlitlighet, kan Livsmedelssäkerhetsverket godkänna laboratoriet för en viss tid. Laboratoriet ska

Föreslagen lydelse

53 §

Nationella referenslaboratorier

Livsmedelsverket verkar som nationellt referenslaboratorium som avses i artikel 100 i kontrollförordningen.

Jord- och skogsbruksministeriet utser på framställning av Livsmedelsverket ett laboratorium i en medlemsstat eller i ett tredjeland inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till nationellt referenslaboratorium i fråga om en sådan djursjukdom där det inte är möjligt att ordna referenslaboratorieverksamhet i Finland.

54 §

Officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll

Livsmedelsverket utser på ansökan de officiella laboratorier som avses i artikel 37 i kontrollförordningen. Livsmedelsverket verkar också självt som officiellt laboratorium.

Livsmedelsverket utser på ansökan en bearbetningsanläggnings laboratorium för egenkontroll, om det uppfyller kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 5 i bilaga IV till genomförandeförordningen och en biogas- och komposteringsanläggnings laboratorium för egenkontroll, om det uppfyller kraven i kapitel I avsnitt 1 punkt 4 och avsnitt 2 punkt 4 i bilaga V till förordningen.

Gällande lydelse

inom utsatt tid avhjälpa bristerna och ansöka om slutligt godkännande.

I fråga om ett godkänt laboratoriums verksamhet kan det, för att förebygga faror för människors eller djurs hälsa eller för naturen, ställas krav och fastställas begränsningar och andra villkor.

Närmare bestämmelser om standarder för godkända laboratorier och för behörigheten hos de organ som utvärderar laboratorierna, om krav på laboratoriernas kvalitetssystem och om andra krav för godkännande av laboratorier får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Undersökning av prover

De prover som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för den tillsyn som avses i denna lag ska undersökas i ett laboratorium som godkänts för undersökning av myndighetsprover eller i ett nationellt referenslaboratorium.

De prover inom ramen för egenkontrollen som tas i enlighet med anläggningens plan för egenkontroll och som krävs enligt förordningen om animaliska biprodukter ska undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, i ett laboratorium som godkänts för undersökning av myndighetsprover eller i ett nationellt referenslaboratorium.

56 §

Godkända laboratoriers anmälningsskyldighet

Ett godkänt laboratorium ska utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på att biprodukter eller därav framställda produkter strider mot bestämmelserna. Ett godkänt laboratorium ska också anmäla undersökningar som rör uppföljning av och tillsyn över sjukdomar och smittor som möjligen direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor och resultaten av dessa undersökningar till Livsmedelssäkerhetsverket samt sända proverna och

Föreslagen lydelse

55 §

Undersökning av prover

Undersökningar av prover som tagits i samband med myndighetstillsyn och andra myndighetsåtgärder ska utföras i Livsmedelsverket, i ett utsett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

De egenkontrollprov som ska undersökas enligt en anläggnings plan för egenkontroll och som krävs enligt förordningen om animaliska biprodukter ska undersökas i ett godkänt egenkontrolllaboratorium, i ett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

56 §

Officiella laboratoriers och godkända egenkontrolllaboratoriers anmälningsskyldighet

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål underrätta uppdragsgivaren om undersökningsresultat som tyder på att biprodukter eller därav framställda produkter strider mot bestämmelserna. Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska anmäla undersökningar som rör uppföljning av och tillsyn över sjukdomar och smittor som möjligen direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor och resultaten av dessa undersökningar till Livsmedelsverket

Gällande lydelse

de mikrobstammar som isolerats i undersökningarna till ett nationellt referenslaboratorium.

Ett godkänt laboratorium ska på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran lämna ett sammandrag av undersökningarna och undersökningsresultaten enligt 55 §. Sammandragen får inte innehålla personuppgifter eller identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Ett godkänt laboratorium ska utan dröjsmål meddela Livsmedelssäkerhetsverket om det sker väsentliga förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden och sammandrag utfärdas genom förordning av statsrådet.

57 §

Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran lämna de uppgifter till Livsmedelssäkerhetsverket och Institutet för hälsa och välfärd som de behöver för epidemiologisk uppföljning *samt till Livsmedelssäkerhetsverket dessutom de uppgifter om de i 56 § 1 mom. avsedda prover och mikrobstammar som verket behöver för att styra tillsynen*. De uppgifter som lämnas till Institutet för hälsa och välfärd får inte innehålla identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelsverket ska utöva tillsyn över de godkända laboratorierna och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Föreslagen lydelse

samt sända proverna och de mikrobstammar som isolerats i undersökningarna till ett nationellt referenslaboratorium

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska på Livsmedelsverkets begäran lämna ett sammandrag av undersökningarna och undersökningsresultaten enligt 55 §. Sammandragen får inte innehålla personuppgifter eller identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål meddela Livsmedelsverket om det sker väsentliga förändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden och sammandrag utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

57 §

Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran lämna de uppgifter till *Livsmedelsverket* och Institutet för hälsa och välfärd som de behöver för epidemiologisk uppföljning. De uppgifter som lämnas till Institutet för hälsa och välfärd får inte innehålla identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnandet av meddelanden får utfärdas genom förordning av *jord- och skogsbruksministeriet*.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelsverket ska utöva tillsyn över de *laboratorier som avses i 53 § 2 mom. och 54 §* och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Gällande lydelse

Livsmedelsverket ska registrera godkända laboratorier. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter och kompetensområde, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna, uppgifter om de tillsynsåtgärder som genomförts samt de uppgifter om förändringar i verksamheten som avses i 56 § 3 mom.

59 §

Avgifter som tas ut till staten för myndigheternas prestationer

Bestämmelser om de avgifter som tas ut till staten för statliga myndigheters prestationer finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Också för auktoriserade inspektörers prestationer tas det ut en avgift med iakttagande av den lagen.

Regionförvaltningsverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärernas prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt om övriga grunder för avgifterna. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas även bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid fakturering av kommunalveterinärernas prestationer.

Bestämmelser om myndigheters skyldighet att ta ut en avgift för extra tillsynsåtgärder som föranleds av bristande efterlevnad av bestämmelserna finns dessutom i artikel 28 i kontrollförordningen.

Föreslagen lydelse

Livsmedelsverket för register över de laboratorier som verket utsett och godkänt enligt 54 §. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter, uppgifter om verksamheten, metoder som omfattas av godkännandet, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna och uppgifter om återkallande av utseende eller godkännande.

59 §

Avgifter som tas ut till staten för myndigheternas prestationer

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för statliga myndigheters tillsyn enligt denna lag och Europeiska unionens bestämmelser om animaliska biprodukter finns i avdelning II kapitel VI i kontrollförordningen. Därtill tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Regionförvaltningsverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärernas prestationer om det förfarande som ska iakttas vid fakturering av kommunalveterinärernas prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

63 a §

Påföljdsavgift inom biprodukttillsynen

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket kan ålägga en företagare att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

euro inom biproduktstillsynen, om företagen försummar

1) bokföringsskyldighet som avses i 31 § 1 mom. eller anmälningsskyldighet som avses i 31 § 2 mom.

2) anmälningsskyldighet eller ansökan om godkännande som avses i 33 §,

3) skyldigheten att anmäla om kadaverutfodringsplats som avses i 33 a § 2 mom.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepat. Avgiften påförs inte eller avgiften påförs till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepat, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som är anhängigt vid en domstol, eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift har påförts en fysisk person, får en domstol inte döma ut ett straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades. Påföljdsavgiften avskrivs när en betalningsskyldig fysisk person avlider. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter. Om verkställighet av påföljdsavgift föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

65 §

Avbrytande av verksamheten

65 §

Avbrytande av verksamheten

Verksamheten kan dessutom avbrytas om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och grunden för att fö-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

retagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

66 §

66 §

Återkallande av godkännanden samt förbud mot verksamhet

Återkallande av godkännanden samt förbud mot verksamhet

Beslut om tillfälligt eller slutgiltigt återkallande av godkännanden i enlighet med artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter ska fattas av den behöriga myndighet som har godkänt anläggningen, och beslut om förbud mot verksamhet ska fattas av den behöriga myndighet som har registrerat eller godkänt den driftansvarige eller anläggningen.

Beslut om tillfälligt eller slutgiltigt återkallande av godkännanden i enlighet med artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter ska fattas av den behöriga myndighet som har godkänt anläggningen, och beslut om förbud mot verksamhet ska fattas av den behöriga myndighet som har registrerat eller godkänt den driftansvarige eller anläggningen.

Godkännande kan dessutom återkallas tillfälligt eller slutgiltigt om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 41 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

69 §

69 §

Återkallande av godkännande av laboratorium

Återkallande av utseende och godkännande av laboratorium

Om ett laboratorium inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande enligt 54 § eller om det annars förekommer allvarliga brister i dess verksamhet, ska Livsmedelssäkerhetsverket återkalla det godkännande som det beviljat, om laboratoriet inte har avhjälpt bristerna inom utsatt tid.

Jord- och skogsbruksministeriet kan återkalla utseendet av ett nationellt referenslaboratorium som avses i 53 § 2 mom. om referenslaboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots jord- och skogsbruksministeriets föreläggande.

Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla godkännandet av ett laboratorium också för den tid som den behandling av ett ärende som avses i 1 mom. kräver, om bristen i laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

Livsmedelsverket kan återkalla utseendet av ett officiellt laboratorium som avses i 54 § 1 mom. helt eller i fråga om vissa uppgifter om laboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven för utseendet enligt kontrollförordningen eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium som avses i 54 § 2 mom. om egenkontrolllaboratoriet inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande som avses i momentet eller om det annars finns allvarliga brister i dess verksamhet och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande.

Livsmedelsverket kan också återkalla utseendet av ett laboratorium som avses i 2 mom. och godkännandet av ett egenkontrolllaboratorium som avses i 3 mom. för den tid som krävs för att behandla ärendet, om bristen i laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

70 §

70 §

Vite och hot om tvångsutförande

Vite och hot om tvångsutförande

Livsmedelssäkerhetsverket kan förena ett föreläggande som avses i 63 §, ett förbud som avses i 64 § eller ett föreläggande om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som avses i 67 § med vite eller med hot om att det som försumrats utförs på den försumliges bekostnad.

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket kan förena ett föreläggande som avses i 63 §, ett förbud som avses i 64 § eller ett föreläggande om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som avses i 67 § med vite eller med hot om att det som försumrats utförs på den försumliges bekostnad.

11 kap

11 kap

Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser

72 §

72 §

Straffbestämmelse

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet
1) samlar in, transporterar, hanterar, behandlar, omvandlar, bearbetar, lagrar, släpper ut på marknaden, distribuerar, använder eller bortskaffar biprodukter och därav framställda produkter i strid med denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i strid med kraven i förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen,

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet
1) bryter mot denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i strid med kraven i förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen genom att samla in, transportera, hantera, behandla, omvandla, bearbeta, lagra, släppa ut på marknaden, distribuera, använda eller bortskaffa biprodukter och därav framställda produkter,

Gällande lydelse

2) försummar bokföringsskyldigheten enligt 31 § 1 mom. eller anmälningsskyldigheten enligt 31 § 2 mom.,

3) försummar den anmälningsskyldighet eller ansökan om godkännande som avses i 33 §,

4) bryter mot ett föreläggande om fullgörande av skyldighet som meddelats med stöd av 63 §, ett förbud som utfärdats med stöd av 64 § eller ett beslut om avbrytande som utfärdats med stöd av 65 §,

5) fortsätter sin verksamhet trots att godkännandet eller registreringen med stöd av 66 § och artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter tillfälligt eller slutgiltigt återkallats eller verksamheten förbjudits, eller

6) bryter mot ett beslut om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som fattats med stöd av 67 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot biproduktlagen dömas till böter.

73 §

Ändringssökande

I beslut som fattas med stöd av denna lag, förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söktes bestämmer något annat.

Föreslagen lydelse

2) bryter mot ett föreläggande om fullgörande av skyldighet som meddelats med stöd av 63 §, ett förbud som utfärdats med stöd av 64 § eller ett beslut om avbrytande av verksamhet som utfärdats med stöd av 65 §,

3) fortsätter sin verksamhet trots att godkännandet eller registreringen med stöd av 66 § och artikel 46 i förordningen om animaliska biprodukter tillfälligt eller slutgiltigt återkallats eller verksamheten förbjudits, eller

4) bryter mot ett beslut om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som fattats med stöd av 67 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna i lagen om animaliska biprodukter dömas till böter.

73 §

Ändringssökande

I beslut som fattas med stöd av denna lag, förordningen om animaliska biprodukter eller genomförandeförordningen, utom beslut om påföljdsavgift inom biprodukttillsynen, som avses i 63 a §, kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söktes bestämmer något annat.

74 a §

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Om en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten om ett verkligt eller misstänkt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

brott mot bestämmelser vars efterlevnad myndigheten utövar tillsyn över har inlämnats av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om med beaktande av omständigheterna ett röjande av personens identitet kan bedömas orsaka personen skada.

74 b §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag och biproduktförordningen och de handlingar som hänför sig till ärendet får undertecknas maskinellt.

Denna lag träder i kraft den 20

2.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 29 punkten sådan det lyder i lagen 488/2021, och fogas till 6 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019, 1399/2019, 624/2020, 1264/2020, 488/2021, 690/2021, 763/2021 och 1134/2021 en ny punkt 30 som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

29) utredning av tillförlitligheten hos aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen enligt 5 § i lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter (487/2021).

29) utredning av tillförlitligheten hos aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen enligt 5 § i lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter (487/2021),

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

30) utredning av tillförlitligheten hos företagare som avses i 41 a § i lagen om animaliska biprodukter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras 1 § 2 mom. i lagen om verkställighet av böter (672/2002), sådant det lyder i lag 267/2022, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1110/2019), en

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1110/2019), en

Gällande lydelse

påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189–192 § i fordonslagen (82/2021), en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (1263/2020), en påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen enligt 67 § i livsmedelslagen (297/2021), en påföljdsavgift inom djursjukdomskontrollen enligt 94 a § i lagen om djursjukdomar (76/2021), en påföljdsavgift inom tillsynen över identifiering och registrering av djur enligt 36 § och en avgift för trafikförseelse som påförs för åsidosättande av skyldigheten att medföra och visa upp djurets identitetshandling enligt 37 § i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021), en påföljdsavgift inom tillsynen över ekologisk produktion enligt 38 § i lagen om ekologisk produktion (1330/2021) samt en påföljdsavgift enligt 8 och 9 § i lagen om överensstämmelse för skodon och textilprodukter (265/2022).

Föreslagen lydelse

påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189–192 § i fordonslagen (82/2021), en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (1263/2020), en påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen enligt 67 § i livsmedelslagen (297/2021). (9.4.2021/298), en påföljdsavgift inom djursjukdomstillsynen enligt 94 a § i djursjukdomslagen samt en påföljdsavgift inom tillsynen över identifiering och registrering av djur enligt 36 § och en avgift för trafikförseelse som påförs för åsidosättande av skyldigheten att medföra och visa upp djurets identitetshandling som avses i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021), en påföljdsavgift inom tillsynen över ekologisk produktion som avses i 38 § i lagen om ekologisk produktion (1330/2021), en påföljdsavgift som avses i 8 och 9 § i lagen om överensstämmelse för skodon och textilprodukter (265/2022) *samt en påföljdsavgift inom biprodukttillsynen enligt 63 a § i lagen om animaliska biprodukter (517/2015).*

Denna lag träder i kraft den 20 .